Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 156 (4851).
14 ИЮЛЬ 1982 Й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ИСРОИЛ АГРЕССИЯСИ ТЎХТАТИЛСИН!

Ўзбекистонда Ливан ва Фаластин халқлари билан бирдамликка бағишланган митинглар бўлиб ўтмоқда. Бу митинглларнинг қатнашчилари Ливанда қон тўкилишининг тўхатилишини талаб қилмоқдалар. Улар ўртоқ Л. И. Брежневнинг президент Р. Рейганга йўллаган мурожаатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этмоқдалар. Бу мурожаатда Яқин Шарқдаги воқеаларнинг кескинлашиб бораётганлиги учун бутун масъулият — АҚШ зиммасига тушиши тўғрисида огоҳлантирилади.

Тошкентдаги Ўзбекистон рус тили ва адабиёти педагогика институтида бўлиб ўтган митингда студент Д. Ҳошимова сўзга чиқиб, Исроил ҳарбийларининг Ливан диёридаги ҳаракатларини инсониятга қарши жиноят деб атади. Митинг иштирокчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мурожаатини астойдил қўллаб - қувватлаётганликларини айтдилар. Бу мурожаат Исроил босқинчилари ва уларнинг америкалик ҳомийларининг ёвуз режаларини барбод этишга қаратилгандир.

(ЎзТАГ).

ХЎЖАЛИКНИ САМАРАЛИРОҚ ЮРИТАЙЛИК, ХАЛҚ УЧУН КЎПРОҚ МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК

Экономиканинг барча соҳаларида, ҳар бир иш жойида мавжуд резервларни ишга солиш юзасидан собиқадамлик билан иш олиб борган тақдирдагина Ўзбекистон саноатини тез ривожлантириш, ишлаб чиқаришни доимо такомиллаштиришни таъминлаш мумкин. Республика партия-хўжалик активининг 13 июль куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида ана шу ҳақда гапирилди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар ва район комитетларининг секретарлари, область ижроия комитети раислари-нинг ўринбосарлари, халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг раислари, министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарлари, олимлар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, халқ контроли органларнинг ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари қатнашдилар.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

КПСС XXVI съезди қарорлари ва Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда берган йўл-йўриқлари асосида халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни ошириш, хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди. Докладни муҳокама этишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси М. Д. Юсупов, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри М. Х. Қурбонов, Андижон область партия комитетининг секретари М. Раҳимов, Самарқанд область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари М. А. Халатов, Фарғона тўқимачилик комбинатининг директори Ҳ. С. Абдуллаев, «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари В. П. Кравченко, Ўзбекистон ССР савдо министри М. Ҳ. Хасанов, Наманган шойи газламалар комбинатининг ишчиси М. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР саноат ҳаллий саноат министри Р. Н. Насриддинов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Б. Жамолов қатнашдилар.

Иккинчи масала — фан-техника тараққиёти негизида маҳсулот ишлаб чиқаришни ошириш, хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Анисимкин доклад қилди. Музокараларда Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг Раиси Н. М. Маҳмудова, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министри М. П. Пўлдошев, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. С. Маҳмудов, Олмалиқ химия заводининг директори К. Ғ. Содиқов, пахтачилик саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг директори Ҳ. К. Довудбоев, Наманган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ғ. Т. Тожибоев, «Узгосстандарт» бошлиғи М. М. Мирсоатов сўзга чиқдилар.

Докладларда, йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: мол ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш проблемалари бирбири билан узвий боғлиқдир.

Республикадаги партия, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол ташкилотлари меҳнаткашларнинг ўсган моддий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга, уларни хилма-хил моллар билан таъминлашга қаратилган ишни фан-техника тараққиёти, хўжалик механизмини такомиллаштириш негизида олиб бормоқдалар. Муайян ютуқларга эришилди: ўтган беш йилликда мол ишлаб чиқариш 46 процент кўпайди, шу йилнинг биринчи ярмида мазкур маҳсулотни ишлаб чиқаришнинг ўсиши 1982 йил учун белгиланган 4.7 процент ўрнига 8.9 процентни ташкил этди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш, қўл меҳнати қиссасини имкони борича камайтириш ва шу асосда экономиканинг барча бўғинларида самарадорлик ва сифатни ошириш соҳасида астойдил иш олиб бормоқдалар. Юзлаб механизациялашган ва автоматлашган линияларнинг, ишлаб автоматлашган участкалар, цехлар ва бутун-бутун корхоналарнинг ишга туширилганлиги, техника тараққиёти ютуқларини тадбиқ қилиш юзасидан 10 минтга яқин тадбирларнинг жорий этилганлиги муваффақиятга эришиш имконини бермоқда. Жумладан, бу йил давлат ташқари мол ишлаб чиқариш топшириқларини кўпгина областлар, министрликлар ва идоралар ошириб адо этмоқдалар. Қорақалпоғистондаги, Фарғона, Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд областларидаги, Тошкент шаҳридаги завод ва фабрикалар, енгил саноат, гўшт ва сут саноати, мева ва сабзавотчилик саноати меҳнаткашлари, пойтахт авиасозлари, «Ўзбектекстильмаш», «Ўзбекхлопкомаш», «Узбитхимпласт» бирлашмаларининг, Ўзбекистон металлургия комбинатининг меҳнатчилари ва бошқа коллективлар айниқса, зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар.

Бироқ, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, халқ учун моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш имкониятларидан ҳали тўлиқ фойдаланилмаяпти. Нотиқлар бир қанча тармоқлар ва корхоналарни танқид қилдилар, янада улкан натижаларга эришишга ҳалақит бераётган хўжаликни планлаштириш ва бошқариш практикасидаги камчиликлар тўғрисида гапирдилар. Жумладан, янги техника юзасидан планлар ҳали ҳамма жойда ҳам бажариляпти деб бўлмайди, бир қанча жойларда техникадан фойдаланиш самарадорлиги паст бўлиб қолмоқда. Бунинг натижасида қатор корхоналар планларни уддалай олмаяпти, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинаётган маҳсулот ўсишининг ҳиссасини оширмаяпти. Шартнома интизомини бузиш фактлари содир бўлмоқда: белгиланган турдаги ва шартномаларда олинган мажбуриятларга мувофиқ буюмлар ишлаб чиқариш ва етказиб бериш барча корхоналар томонидан ҳам бажариляпти деб бўлмайди. Бинокорлик материаллари саноати тармоқлари, Маҳаллий саноат министрлиги ва Озиқ-овқат саноати министрлигининг кўпгина корхоналари ана шу сабаблар туфайли халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришда орқада қолмоқда. «А» группасидаги бир қанча йирик заводлар ва бирлашмалар моллар ишлаб чиқариш билан ё бутунлай шуғулланмаяпти, ёхуд Олмалиқ кон-металлургия комбинати сингари корхоналар асосий маҳсулот ишлаб чиқариш процентининг юздан бир неча ҳисса ҳажмида маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Республикада маҳаллий хом ашёдан ва кўпгина корхоналарда мавжуд ишга яроқли чиқиндилардан камдан-кам фойдаланилмоқда.

Сўзга чиққан нотиқлар жойлардаги партия ва совет органлари кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан кўпроқ активлик кўрсатишлари лозимлигини уқтириб ўтдилар. Қувватлардан фойдаланиш устидан таъсирчан назорат ўрнатиш, халқ учун моллар ишлаб чиқарадиган янги корхоналар қуришни ва ишга туширишни тезлаштириш, уларни малакали қадрлар билан таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарур.

Моллар кўпроқ ишлаб чиқарилиши, улар сифатли, хилма-хил бўлиши, молларни ишлаб чиқариш арзонга тушиши учун партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, хўжалик раҳбарлари диққат-эътиборни КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари талаб қилганидек, ишлаб чиқариш самарадорлиги билан боғлиқ проблемаларни ҳал этишга қаратишлари лозим. Мана шу ҳужжатларда, Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида, шу йил март ойида Тошкентда бўлган чоғида унинг берган йўл-йўриқларида қувватлардан тўлароқ фойдаланиш, моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш биринчи ўринга қўйилган. Партия илғор технологияни сабот билан жорий этишни, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш негизида ишлаб чиқаришнинг юксак пировард натижаларига эришишни таъминлашни талаб қилмоқда. Йиғилишда республика ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти, илмий-техника жамияти, «Билим» жамияти, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш масаласи билан шуғулланувчи область, шаҳар, район комиссиялари ва социалистик жамоат ташкилотлари бу ишда катта роль ўйнашлари мумкинлиги ва лозимлиги тўғрисида гапиришди.

Йиғилиш иштирокчиларининг республикада моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасидаги аҳволни таҳлил қилиб, мана шу ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ресурслар ва маблағларни фан ва илғор тажриба тавсияларини тезроқ қўллашга жамлаш билан, машиналар, асбоблар ва молларнинг янги нусхаларини яратиш соҳасида астойдил иш олиб бориш билан, ишлаб чиқарувчи кучлардан, айниқса маҳаллий меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш билан боғладилар. Бунинг учун кичик шаҳарларда филиалларни активроқ ривожлантириш, катта социал-сиёсий вазифани ҳал этаётган ана шу корхоналарнинг қувватларини тезроқ ўзлаштириш зарур.

Савдо корхоналари айрим моллар ва буюмлар таҳчиллигини бартараф этишга ўз ҳиссаларини қўшишлари керак. Йиғилишда маҳсулот турини такомиллаштириш, сифатини назорат қилиш, аҳоли эҳтиёжини чуқур ўрганиш ва ишлаб чиқариш планларини тузиш учун олинган натижаларни қўлланиш соҳасида савдо-сотиқнинг муҳим роль ўйнаши тўғрисида гапирилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан йиғилиш резолюция қабул қилди.

Йиғилиш қатнашчилари иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, 1982 йил ва беш йиллик учун қабул қилинган планлар ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун Ўзбекистон меҳнат коллективлари социалистик мусобақани кенг авж олдиришга ҳаракатларини изҳор этдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Е. Айтмуротов, М. М. Мусаҳонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

«КПСС XXVI СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРЛАРИ ВА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛГАН ТАНТАНАЛАРДА БЕРГАН ЙЎЛ-ЙЎРИҚЛАРИ АСОСИДА ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ОШИРИШ, ХИЛЛАРИНИ КЎПАЙТИРИШ ВА СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА»

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Республика партия-хўжалик активининг йиғилиши «КПСС XXVI съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент шаҳрида ўтказилган тантаналарда берган йўл-йўриқлари асосида халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни ошириш, хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ўртоқ Н. Ж. Худойбердиевнинг докладини, «Фан-техникани тараққий эттириш негизида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш проблемалари ҳақида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ўртоқ И. Г. Анисимкиннинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, қуйидагиларни таъкидлайди: республика партия, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол органлари фан-техникани тараққий эттириш негизида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошира бориб, совет кишиларининг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, аҳолини халқ истеъмол қиладиган хилма-хил моллар билан таъминлаш соҳасида анча иш қилмоқдалар.

Республика индустрияси йил сайин янгидан-янги марраларни эгалламоқда. Ўнинчи беш йиллиннинг давлат топшириғи муддатидан илгари бажарилди. Плондан ташқари 1,5 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди, истеъмол моллари ишлаб чиқариш 46 процент ортди.

Республика меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликда ҳам зўр ғайрат билан ишламоқдалар. 1981 йилги Давлат плани ва 1982 йил биринчи ярмига мўлжалланган Давлат плани муддатидан илгари бажарилди. « Плондан ташқари 400 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди, механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган 222 поток линия, автоматлаштирилган 172 участка, цех ва корхона ишга туширилди, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш юзасидан 10 мингга яқин тадбир амалга оширилди. Халқ хўжалигида, шунингдек енгил ва озиқ-овқат саноати, мебель, маҳаллий гўшт-сут саноатида фан-техника тараққиётини белгилайдиган соҳаларда бир қанча йирик корхоналар ишга туширилди ва реконструкция қилинди.

Халқ истеъмол қиладиган молларнинг хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасида ижобий натижаларга эришилди. 1981 йилда ва 1982 йилнинг биринчи ярмида пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқлар ошириб бажарилди. Шу даврда ишлаб чиқарилган ва ишга туширилган корхоналарда ишлаб чиқарилаётган 1500 дан ортиқ номдаги моллар ва хизматлар ҳисобидан 1981 йилда 1982 йилда 430 миллион сўмликдан зиёд истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди.

Қорақалпоғистон АССР, Фарғона, Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд областларида, Тошкент шаҳрида ана шу молларни ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ўсди.

Республика Енгил саноат министрлиги, Гўшт-сут саноати министрлиги, Мева-сабзавот хўжаликлари министрлиги, Тайёрлов министрлиги, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбектекстильмаш», «Ўзбекхлопкомаш», «Ўзбекимпласт» бирлашмалари, Ўзбекистон металлургия комбинати, парфюмерия-косметика фабрикаси ва бошқа бир қанча корхоналар 1982 йилда кўп талаб этиладиган моллар ишлаб чиқариш юзасидан берилган қўшимча топшириқларни муддатидан илгари бажармоқдалар.

Шу билан бирга республиканинг саноат корхоналарида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш, халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилмаётир.

Баъзи корхоналарда янги техникани жорий этиш юзасидан берилган топшириқлар ҳануз бажарилмаётир, бу техникадан фойдаланиш самарадорлиги кам. Бир қанча корхоналар товар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳақида берилган планни уддаламаётирлар, ишлаб чиқариш ҳажмини меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига ўстириш етарли эмас, номенклатурага ва шартномаларда олинган мажбуриятларга мувофиқ мол ишлаб чиқариш ва етказиб беришни таъминламаётирлар.

Талабчанлик пасайиб кетганлиги ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши устидан назоратнинг сусайиб кетганлиги натижасида Бинокорлик материаллари министрлиги, Маҳаллий саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари, «Электрохимпром», «Средазкабель», «Ўзэлектротерм» бирлашмалари ва бошқа корхоналар январь-июнь ойларида ана шу молларни ишлаб чиқаришда қолоқликка йўл қўйдилар. «А» группасидаги бир қанча корхоналар халқ истеъмол қиладиган молларни шу вақтгача ишлаб чиқармаяптилар, баъзилари эса бу молларни кам миқдорда ишлаб чиқармоқдалар.

Қурилиш министрликлари ва идоралари, сув хўжалиги, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши техника таъминоти давлат комитети, машинасозлик корхоналарида маҳаллий хом ашё ва чиқитлардан фойдаланиш ҳисобига республикада маданий-маиший моллар ва рўзғор буюмлари етарли миқдорда ишлаб чиқарилмаяпти.

Жойлардаги партия ва совет органлари ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш, аҳоли учун мол ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ишлаб турган қувватлардан фойдаланиш, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаруви корхоналари тезроқ қуриб, ишга туширишнинг устидан назорат назоратни амалга ошириш ҳамма ҳам қунт билан иш кўрмоқдалар деб бўлмайди.

Партия XXVI съезднинг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент шаҳрида ўтказилган тантаналарда берган йўл-йўриқлари асосида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини янада ошириш, халқ истеъмоли молларининг хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш мақсадида партия-хўжалик активи йиғилиши қуйидаги тадбирларнинг бажарилиши зарур деб ҳисоблайди.

1. Область, шаҳар, район партия комитетларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг, республика министрликлари, идоралари, бирлашмалари ва корхоналарининг диққат эътибори фан-техника тараққиётини янада жадаллаштириш, аҳолининг хилма-хил ва юқори сифатли озиқ-овқат ва халқ истеъмоли молларига бўлган ва доим ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш учун барча резерв ва имкониятлардан фойдаланиш соҳасидаги ишни анча яхши йўлга қўйиш негизида саноат ишлаб чиқариши самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш проблемаларини ҳал этишга жалб этилсин. «Бу ишда сабот-матонат билан кўпроқ ташаббус кўрсатиш керак.

Хусусан янгидан ишга туширилган корхоналар ва филиалларда ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш, хом ашё ва материалларни оқилона, тежаб сарфлаш учун зарур чоралар кўрилсин. Гоят унумли ишлайдиган энг янги машина-ускуналар, илғор технология, фан ва техника ютуқлари қунт билан жорий этилсин ва шу асосда ишдан юксак пировард натижаларга эришиш таъминлансин.

Шу беш йилликда «А» группасидаги барча корхоналар маданий-маиший моллар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқаришларига ва уларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришларига эришилсин.

2. Самарадорлик ва иш сифатини ошириш масалалари билан шуғулланувчи область, шаҳар, район комиссиялари, республика фан-техника жамияти, ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти, «Билим» жамияти фан-техника тараққиётини бошқаришга маҳаллий хом ашё ва ишга яроқли чиқиндилардан халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга кенг жалб этилсин, моддий ресурслар ва пул маблағлари фан, техника ва илғор тажрибанинг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этиш учун сарфлансин, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаси бутун чоралар билан мустаҳкамлансин. Машина-ускуналар, приборларни, ҳар куни истеъмол қилинадиган молларнинг энг янги нусхаларини вужудга келтириш соҳаларида қунт билан иш олиб борилсин. Янги техникани ишлаб чиқиш ва жорий этиш учун сарфланган маблағларнинг самарадорлиги оширилсин, ишлаб турган корхоналарнинг ҳаммасида ишлаб чиқариш ҳажмининг жамики ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан таъминлансин.

3. Партия ва совет органлари, министрликлар ва идоралар, бирлашмалар ва корхоналар истеъмол моллари ишлаб чиқариш юзасидан тасдиқланган план ва топшириқларни сўзсиз бажарилишини, шунингдек ҳарбдорлар экг зарур молларни сотишдаги камоатни йўқотишни таъминласинлар. Тузилган шартномаларга мувофиқ номенклатура ва ассортимент бўйича етказиб бериш плани сўзсиз бажарилиши учун министрлик ва идоралар, бирлашма ва корхоналар раҳбарларининг жавобгарлиги оширилсин.

Мол ишлаб чиқариш планларини тузиш, уларнинг хилларини ва сифатини яхшилашда савдо ташкилотларининг роли оширилсин.

4. Ўзбекистон ССР Госплани ва унинг жойлардаги органлари ҳар бир корхонанинг ишлаб чиқариш чиқиндиларидан халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ҳақидаги таклифларни ўрганиб, уч ой ичида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этсинлар.

5. Область, шаҳар ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари меҳнат коллективларида сиёсий-тарбиявий ишни юксак даражага кўтарсинлар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, самарадорлик ва иш сифатини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хом ашё ва материаллардан оқилона ва тежаб фойдаланиш учун, 1982—1985 йилларга мўлжалланган план ҳамда топшириқларни, шу жумладан халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирсинлар.

Долзарб мавзу

ШАҲАРДАГИ АНҚОЛАР

— Биродар, «Тошкент суви»дан борми?
— О, «Тошкент суви» анқонинг уруғи-ку!..
— Бўлмаса ики дона мороженое беринг.
— Мороженое олмаганимизга анча бўлди...

Шу кунларда шаҳарнинг сув дўконлари, мороженое павильонлари остонасида бу савол-жавоблар тез-тез такрорланиб турганини ким ҳам инкор эта олади? «Тошкент оқшоми»га айни шу мавзуда келаётган хатлар туртки бўлиб, шаҳарда ёзнинг иссиқ кунларида чанқовбосди ичимликлар савдоси қандай йўлга қўйилганлигини назардан ўтказишга тўғри келди. Очиғини айтиш керак: аҳолини чанқовбосди ичимликлар билан таъминлашда узилишлар юз беряпти. Нега?

Шаҳримизда ҳаммаси бўлиб 1545 та газ сув автомати ўрнатилган. Хўш, ана шу газ сув автоматларининг ҳаммаси ҳам бир маромда ишлаяптими? Йўқ, албатта. Сув сотадиган 438 та павильон ишидан аҳоли мамнунми? Шу павильонларда ишлайдиган хизматчиларнинг кўпчилиги ўзларининг қайфиятлари қандайлигига қараб, дўконни истаган вақтда очишади, хоҳлагаиларида беркитиб, ғойиб бўлишади. Бу ерда ўз ишига бўлган масъулият қани, деган ҳақли савол туғилади. Бу саволни бизнингча «Ташлимводторг» раҳбарларига бериш жуда ўринлидир. Чунки, шаҳардаги газ сув сотадиган автоматлар ҳам, павильонлар ҳам, ошхона, кафе, магазинларни ичимликлар билан таъминлаш ҳам шу ташкилот зиммасига юклатилган.

Саратон кезларида морс ёки халқимиз лаззатланадиган «Пепси кола»ни ичгани нима етсин? Ҳозир чанқовбосди ичимликлар билан савдо қиладиган 184 та цистерна бор. Лекин 3-пиво заводи айби билан, машиналарнинг етишмай қолиши (бунга 3-автокомбинат даҳлдор) туфайли чанқовбосди ичимликлар шаҳар аҳолисига вақтида етказиб берилмаётир.

«Ташлимводторг» сувга эҳтиёж кам бўлган вақтда, яъни 1981 йилнинг 4-квартали, 1982 йилнинг 1-квартлида ҳозир анқонинг уруғига айланаётган «Тошкент суви»дан жамлаб қўйган эди. Бир кунда шу сувлардан 30 минг шишаси чиқарилмоқда. Лекин, «Ташкентпиво» бирлашмаси олдиндан тузилган шартномани бузмоқда, белгиланган ичимликларни бермаётир. Мисолларга мурожаат қилайлик: «Ташкентпиво» ҳар куни 1700 яшик «Тошкент суви»ни етказиб бериши лозим. Ваҳоланки, бу рақам 1000 яшикдан ошмаётир. Буни қандай тушуниш керак? Ёки яна бир мисолнинг магзини чақиб қурайлик. Май ойида «Ташкентпиво» бирлашмаси 5300 декалитр шиша идишда пиво, 6100 декалитр «Тошкент суви» ва салкам 10 минг декалитр лимонад етказиб бермади. Июнь ойида ҳам аҳвол ўзгармади. Бу ерда шарҳга ҳожат бўлмаса керак!

Шаҳар аҳолисига чанқовбосди ичимликлар — морс, квас, пиво, «Тошкент суви», лимонад етказиб бериш ана шундай аҳволда экан, хўш, мороженое савдосида қандай муаммолар кўрданлар бўлаяпти, деган ҳақли савол туғилади. Тошкентликларни сифатли, лаззатли мороженоеслар билан старлича таъминлаш муаммоси афсуски, бир неча йиллардан бери ҳал бўлмай келаётир. Айтингчи, ёзнинг иссиқ кунларида нетаган дўконингиздан мороженое харид қила оласизми? Йўқ, албатта. Нега шундай?

Маълумки, Тошкентга бошқа шаҳарлардан мороженое келтирилмайди. Шаҳар аҳолисининг мороженоега бўлган эҳтиёжини Тошкент хладокомбинати тўла қондириши керак. Ҳозир ҳар куни бор-йўғи 2-3 хил ассортиментдаги мороженоелардан 25—30 тоннаси ишлаб чиқарилмоқда. Шу мороженоелар қариб икки миллионлик пойтахт аҳолиси учун етарлими? Унинг сифати қандай? Афсуски, бу саволлар кўпчиликни анча ўйлантириб қўяди. Тошкент хладокомбинати маҳсулот ишлаб чиқаришни, унинг сифатини яхшилашни жиддий ўйлаб кўриши, бу масалада совуққонлик кўрсатмаслиги керак!

Бизнинг иссиқ иқлим шароитимиз аҳолига ҳар томонлама маиший қулайликлар яратишни тақозо этади. Шундай хизмат турларидан бири — аҳолини чанқовбосди ичимликлар билан узлуксиз таъминлашдир. Кўриниб турибдики, бу борада қатор муқсонлар, ҳал бўлмаган муаммолар бор. Унга тезда барҳам бериш, муаммоларни ҳал қилиш керак! Морс, пиво, «Тошкент суви», «Пепси кола», лимонад, мороженоелар Тошкент шаҳрида анқонинг уруғига айланмаслиги даркор. Мутасадди ташкилотлар — Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармаси, «Ташкентпиво» бирлашмаси ва бунга бевосита дахлдор бўлган заводлар, транспорт корхоналари бу муҳим ишга шу куннинг талаб ва эҳтиёжлари нуктан назаридан ёндошиб, чанқовбосди ичимликларнинг шаҳарда анқонинг уруғига айланишига барҳам беришлари керак!

• *Тошкент—жаҳонга*

БУЮРТМАГА БИНОАН

Пойтахтимизи и н г «Подъёмник» заводида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга фақат республикамиздагина эмас, балки кўпгина хорижий мамлакатларда ҳам талаб ортиб бормоқда.

Завод ҳар йили ўнлаб хорижий мамлакатлардан буюртма қабул қилиб, ўз вақтида маҳсулотларини жўнатмоқда. Жумладан завод ўтган ойда Монголия ва Югославияга муддатидан илгари ўз маҳсулотларини етказиб берди.

БУГУН

заводда ишлаб чиқарилаётган электр кўприк кранларидан тўрттаси Нигерия ва Германия Демократик Республикасига жўнатишга тахт қилиб қўйилди.

Ҳозир заводда буюртмаларни ўз вақтида бажаришга катта эътибор берилмоқда.

Тонгги газеталарда

△ Франциянинг миллий байрами куни муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежневнинг Франция Республикасининг Президенти Франсуа Миттеранга йўллаган табрик телеграммаси эълон қилинган.

△ 13 июль куни Москвадаги Катта Кремль саройида ўнинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг бешинчи сессияси ўз ишини бошлади.

△ Кеча Женевада Европада ядро куролларини чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка музокараларида СССР ва АҚШ делегацияларининг ялпи мажлиси ўтказилди.

△ 12 июль куни Москвада халқ хўжалигида қора ва рангли металлар иккиламчи ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди.

• Депутатлар ҳақида ҳикоялар

«КУМУШ ТОЛА» ИЖОДКОРИ

Шаҳримиздаги тажриба пиллакашлик фабрикаси ишчиларини «кумуш тола» ижодкорлари дейишади. Ана шундай ипак тола яратувчилардан бири Тошкент шаҳар Советининг депутати Насиба Раҳматуллаева меҳнатсеварлиги билан эл олқишига сазовор бўлмоқда.

Бундан тўққиз йил илгари ўрта мактабни битирган Насиба фабриканинг ипак йигирув цехига ишга кирди. Ветеран ишчи Михаил Беньяминовга шогирд тушди. Меҳнатсевар қиз ипак йигирувчилик касбига меҳр қўйиб, тез орада бу касбни яхши ўзлаштириб олди.

— Насибахон, танлаган касбингиздан хурсандмисиз? — сўраймиз ундан.

— Албатта. Хотин-қизларимизга манзур бўладиган газламалар учун ипак тола тайёрлашда ўз ҳиссам борлигидан беҳад фахрланаман. КПСС аъзоси Наима Азимова бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси аъзосиман. Ҳамкасбларимдан пилла пишитувчи, КПСС аъзоси З. Акрамова, ипак йигирувчилар Н. Қосимова, М. Алимова, Собир Раҳимов район Совети депутатлари — КПСС аъзолари Ҳ. Мирзатуллаева, Д. Қосимовалар цехнимиз машъаллари бўлиб, вақтдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Бизнинг шиоримиз кам маблаг сарфлаб, кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришдир, — дейди Н. Раҳматуллаева.

«СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик» шиори остидаги социалистик мусобақада фаол қатнашаётган бригада коллективи меҳнатда яхши натижаларга эришмоқда. Насиба Раҳматуллаева ҳам шонли саналарни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида шахсий оширилган мажбурият олган. У ўн биринчи беш йиллик планини тўрт йилда бажаришга ваъда берган. Бу ташаббусни фабрикада бошқа ўнлаб пиллакашлар ҳам қўллаб-қувватлашди.

Илғор ишчи Н. Раҳматуллаева 1980 йилда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советига депутат қилиб сайланган эди. У сайловчиларнинг наказларини шараф билан бажарди. Бу йил у иккинчи марта халқ депутатлари шаҳар Советига 290-сайлов округидан депутат қилиб сайланди. Бу илғор ишчига бўлган катта ишончдир.

Ҳозирги кунда фабрикада Насибани ҳамма танийди, ҳурмат қилади. Цех коммунистлари ўтган йили уни шонли КПСС сафига қабул қилишди. Бундай эътиборга у тинмай изланиши, жамоатчилик ишларида фаоллиги туфайли эришган.

Фабрика партия ташкилоти секретари Д. Бектошева шундай дейди:

— Коммунистик меҳнат зарбдори, бир неча марта «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонлари билан тақдирланган Н. Раҳматуллаева шу кунларда 1983 йилнинг август ойи меҳнат календарини очган. Сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатмоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Объектлар вақтида фойдаланишга топширилсин

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ...

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ МАКТАБЛАР ҚУРИЛИШИНИ ТЕКШИРИШ БЎЙИЧА РЕЙДИ

△ ГРАФИК ИЗДАН ЧИҚДИ
△ ЭНГ МУҲИМИ СИФАТ
△ СУРЪАТ ОТИНИ ҚАМЧИЛАНГ
△ ҚУРУВЧИЛАР ҚАЙДАСИЗ?

«Бир пайтда қуриладиган объектлар миқдори чеклаб қўйилсин, қурилиш муддати қисқартирилсин, ишлаб чиқариш қувватлари ва ноишлаб чиқариш соҳаси объектлари йил давомида бир меъёрда ва комплекс ҳолда ишга туширилсин».

(«СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантиришининг 1981-1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан).

Ҳар йили шаҳримизда кўплаб янги мактаблар ишга туширилади. Уларда биринчи сентябрь қўнғироқлари илк бор жаранглайди. Бу йил ҳам шаҳар бўйича ишга туширилиадиган 8 та янги мактабда 11031 нафар ўқувчи Ленин дарсини бошлайди. Бу ҳаяжонли кун тобора яқинлашмоқда.

Хўш, ана шу мактаблар қурилиши қандай кетяпти! Қурувчилар биринчи сентябрга қадар мактабларни фойдаланишга топшира оладиларми! Объектларнинг сифати қандай! Ҳайбаракаллачиликка йўл қўйилмаяптими! Рейдимиз давомида ана шу каби саволларга жавоб излаймиз.

«ЯХШИ» БАҲО БИЛАН

Бу йилги планга кўра йилнинг иккинчи кварталида иккита мактаб фойдаланишга топширилиши керак эди. Бироқ бундан дарак бўлмади. Иккинчи квартал эса ортда қолди. График бузилди. Учинчи квартал плани тигизлашди. Энди учинчи кварталда жами 8 та мактабни фойдаланишга топшириш лозим. Бунинг уддасидан чиқиб бўларми-кан?! Объектларни кўздан кечирар эканмиз, ҳали у ерда талай ишлар мавжудлигини кўриб дилимизга ана шу савол ғулғула солади. Ваҳоланки, қурувчиларга битта мактабни бунёд этиш учун 8 ой муддат берилади. Кўп вақт бекор кетди. Сентябрь қўнғироғига эса бир ярим ой қолди. Қолган ишларни эплаш учун жуда катта куч зарур бўлади.

Одатда доимо шундай бўлади: кўпинча бошланишида суст ишлайдиз муддат яқинлашгач, икки оёғи бир этикка тиқилган кишидек ҳайбаракаллачиликка бериламиз. Натижада объект сифатига путур етади. Орадан икки-уч ой ўтар-ўтмас объект ишдан чиқади. Мана сизга аниқ мисол: ўтган йили Собир Раҳимов районида 134-мактаб ҳайбаракаллачилик билан фойдаланишга топширилган эди. Уч-тўрт ой ўтмасдан янги мактабнинг «А» ва «Б» блокларидаги санитария-техника жиҳозларининг носозлиги, улардан сув оқиши туфайли пол чўкиб, деворлар ёрилиб кетди. Ҳозир ер ости коммуникация қурилмаларининг ишдан чиқиш хавфи туғиляпти. Қурувчиларнинг «Қўлдан кетгунча, эгасига етгунча» қабилида иш тутаётганликлари билан мутлақо келишиб бўлмайди.

Агар қурувчилар бир маромда ишлаганларида эди, бугунги кунда 8 та мактабдан атиги биттасигина эмас, балки бир нечтасини фойдаланишга топширишга ҳозирлик кўрилаётган бўларди. Бу битта мактаб бўлса ҳам ўтган йилдан чала қолган ва шу йилнинг планига киритилган Чилонзор районининг Д—16 кварталида бунёд этилаётган 1176 ўринли мактабидир. Янги мактаб иккинчи кварталда ишга туширилиши керак эди. Лекин йил бошида объектда коммуникация ишларини тўғрилаш ишлари чўзилиб кетди. Натижада бу графикка таъсир этди. Аммо очиғини айтганда, кейинги пайтда янги мактаб қурилишида ишлар жонланиб кетди. Район партия комитети, район Совети ижроия комитети, район халқ маорифи бўлими раҳбарлари ва шу мактабни бунёд этишда иштирок этаётган бош пудратчи 153-қурилиш трестининг 1-қурилиш бошқармаси раҳбарларининг жонкуярлиги натижасида қурилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилди. Шунингдек, ёрдамчи пудратчи ташкилотлар 1-«Отделстрой» трестининг 24 ва 29-қурилиш бошқармалари, «Узэлектромонт а ж» трестининг область монтаж бошқармаси, «Ташгазсант е х м о н т аж» трестининг 4-монтаж бошқармаси, «Ташт р а н с п е ц строй» трестининг 72-қурилиш бошқармаси, «Узпромвентиляц и я» трестининг вакиллари ҳам яхши ишлашди.

Бунинг боиси бор, албатта. Қурилиш ишлари объектда яхши ташкил этилган. Қурувчиларнинг бир маромда ишлаши учун бу ерда маданий-маиший шароитлар яратилган. Чунончи, махсус очиқ ошхона, кондитер маҳсулотлари билан савдо қилувчи сайёр дўкончалар уларнинг ихтиёрида. Бундан ташқари бу ерда район Совети ижроия комитетининг ёрдами билан ноёб саноат моллари, сут ва гўшт маҳсулотлари билан тез-тез савдо ўюштирилиб турилади. Шунинг учун ҳам қурувчилар астойдил ишлашиб, фидокорлик кўрсатишмоқда. Улар объектни 15 июлга қадар «яхши» баҳо билан топширишга аҳд қилганлар.

— Биз учун энг муҳими сифат,— дейди 153-қурилиш трестининг партия комитети секретари Шукур Ҳикматович Ҳикматов. — Ҳар бир қурувчи зиммадаги масъулиятини чуқур ҳис этган ҳолда ишга ёндошяпти. Объектда ишлаётган бунёдкорларнинг кўпчилиги турдош касбларни пухта эгаллаб олган. Улар ўз малакаларини ошириш устида тинмай ишлайдилар. Қурилиш ишларини бошлаган кунимизданоқ «Объект сифатига — бунёдкор кафолати» деган шиор остида ўзаро беллашдик. Мана кўриб турибсиз, ишимизнинг сифати кўзгуда акс этгандек, яққол кўзга ташланади. Ҳеч шубҳа йўқки, объектни «яхши» баҳо билан топширамиз.

ИШЧИ КУЧИ КЕРАК

Бугунги кунда пойтахтнинг Нўлдош шаҳарчаси беқиёс даражада ўзгариб кетди. Бу ерда кўплаб баланд қаватли кўп квартирали турар жой биноларида, маъмурий, маданий, маиший, коммунал объектларда бунёд этилмоқда, кўплаб янги кварталлар ташкил этиляпти. Аҳоли турар жойларининг яратилиши ўз навбатида янги мактаблар, болалар муассасалари бунёд этишни тақозо этади. Шу эди. Янги мактаб қурилишини Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармаси қошида янги ташкил этилган 1-қурилиш трестининг 15-қурилиш бошқармаси ўз зиммасига олган. Дастлаб қурилиш ишлари бир мунча силжигандай бўлди. Бироқ хайрли ишнинг охири чўзилди, қурилишда бурилиш ясалди. Планга кўра янги мактаб шу йилнинг 25 августида фойдаланишга топширилиши керак. Бироқ бу санага қадар мактабни топириш учун қурувчилар бутун куч ва имкониятларини ишга солган ҳолда, икки сменада юксак унум билан ишлаган тақдирдагина эришишлари мумкин.

Объектда сокинлик ҳукмрон. Қурилиш ишлари жуда суст олиб бориляпти. Объектда 130 киши ишлаши керак бўлсада, уларнинг қора-қурасини топиш қийин. Жами бу ерда 40 та яқин киши ишлаяпти, холос. Учта минорали крандан биттаси кранчининг йўқлиги туфайли қоққан қозиқдек турибди. Объектда

«Промвен т и л я ц и я» трести, «Ташсантехгазмонтаж» трестининг 3 ва 4-монтаж бошқармалари, Чирчиқ механизациялашган кўчма колоннаси вакиллари аллақачон иш бошлашлари керак эди. Ваҳоланки, улар учун иш фронти тўла очиб қўйилган. Биз бу қурилиш ташкилотлари вакилларининг бирортасини объектда учрата олмадик. Шунингдек, янги мактаб қурилишида сайқал ишларини амалга ошираётган «Отделстрой» трестининг 31-қурилиш бошқармаси пардозчилари ҳам жуда суст ишлашяпти.

Бугунги кунда янги мактаб қурилиши зарур бўлган барча қурилиш материаллари: темир-бетон конструкциялари билан тўла таъминланган. Лекин учта минорали крандан биттасининг ишламай турганлиги жуда ачинарли ҳолдир. Буни 15-қурилиш бошқармаси прораби вазифасини бажарувчи Б. Деҳқонов шундай изоҳлайди: «Строймеханизация» трестининг 2-монтаж бошқармаси раҳбарларига кран машинисти келмаганлиги тўғрисида бир неча марта айтдик. Лекин бизнинг гапимиз уларнинг бу қулоғидан кириб, у қулоғидан чиқиб кетяпти. Умуман объектда агар аҳвол шу тахлитда давом этса, объектни ўз вақтида топшириш янада мушкуллашади...

Ҳали «В» блокида тўсинларни монтаж қилиш тугалланмаган. Эндигина бассейн, теплица, тир, омбор пойдеворининг биринчи босқичи қурилиши тугалланди, холос. Хуллас, 1-қурилиш трести (бошлиғи А. Ш. Шоматов), Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиш Бош бошқармасининг 3-капитал қурилиш бошқармаси (бошлиғи Песчанский) раҳбарлари қурилишни зудлик билан керакли касбдаги қурувчилар, етарли ишчи кучи билан таъминлашга, объектдаги ишларни жадал суръат билан йўлга қўйишга ҳаракат қилишлари лозим. Акс ҳолда график яна хавф остида қолади.

ИШ ТЎҒРИ ТАШКИЛ ЭТИЛМАГАЧ

Юнусобод массивида ҳам бу йил бир нечта мактаб қурилляпти. Шулардан бири СГ—2 кварталида бунёд этилаётган 1568 ўринли 70-ўрта мактабдир. Қурилиш-монтаж ишларини бош пудратчи 1-қурилиш трестининг 70-қурилиш бошқармаси коллективи амалга оширмоқда. Объектда дастлабки қозиқ ўтган йилнинг декабрь ойида қоқилган эди. Лекин умумий қурилиш ишларининг бошланишидан ҳадеб дарак бўлавермади. Микрорайонга электр ўтказиш ишлари чўзиб юборилди. Натижада қурилиш ишлари уч ой кечикиб бошланди. Гарчи электр системаси созланган бўлса-да, март ойида электр токи таъминотида тез-тез узилишлар бўлиб турди. Натижада қурувчилар ишни бир маромда олиб бормадилар. Шундай бўлса-да, ҳозиргача мактабнинг «А», «Б», «В» блоклари монтаждан чиқди. «Г» блокини монтаж қилиш бошланди, «Е» блоки эса ҳали турибди. Объектда монтаж ишлари учун материаллар етарли деса бўлади. Бироқ планда мўлжалланган 70 ишчидан 50 таси ишлаяпти, холос. Ёрдамчи пудратчи ташкилотлар — «Промвентиляция» трестининг 3-монтаж бошқармаси, «Пардозлаш» трестининг суворчилар бригадаси бош пудратчига панд беришяпти. «Промвентил я ц и я» трестининг 3-монтаж бошқармаси вакиллари ҳали объектга қадам ранжида қилганлари йўқ. Фақат улардан икки кишигина ишлаяпти, холос. План бўйича бир кунда 500 сўмлик иш бажаришлари керак. Бироқ икки киши бунинг уддасидан чиқиши қийин. Объектда санитария-техника материаллари етишмайди. Пардозчилар объектда жами 220 минг сўмлик суворқ ишларини бажришлари керак. Лекин ҳозиргача бу иш ҳам оқсаяпти. 60-100 киши ўрнига 22 киши ишлаяпти.

— Мактаб қурилишида,— дейди участка бошлиғи Шомурод Мовлонов, — кичик диаметрдаги металл арматуралари етишмаяпти. Биз натижада турли диаметрдаги арматураларни ишлатишга мажбур бўлиямиз. Илтимос қилардикки, «Металлосбит» базасидаги ва 1-қурилиш трестимизнинг техника ишлаб чиқариш комплекцияси бошқармасидаги раҳбарлар объектни зарур бўлган диаметрдаги арматуралар билан таъминлашга эътибор берсалар. Яна шуниси ачинарлиги, объектда қурувчиларнинг нормал ишлаши учун ҳеч қандай шарт-шароит яратилмаган. Район раҳбарлари ҳолимиздан хабар ҳам олмайдилар. Ваҳоланки, ўтган йили биз Собир Раҳимов районида ишлаганимизда район раҳбарлари ҳолимиздан хабар олишар, объектда турли ноёб моллар савдосини уюштиришар, бизга ҳар томонлама яқиндан кўмаклашардилар. Бу ерда бутунлай акси. Қурувчиларда икки сменада ишлаш учун ҳеч қандай қизиқиш йўқ. Вақтнинг оз қолаётганлиги албатта бизни ҳам ташвишлантиради...

Тўғри, участка бошлиғи Ш. Мавлонов ҳақ гапни айтди. Вақтнинг ўтиб бораётганлиги ҳаммани ташвишлантирмоқда. Наҳ илож, вақтни тўхтатиб бўлмайди. Ҳамма ишни белгиланган муддатда амалга ошириш лозим. Бунинг учун ҳамма бир ёқадан бош чиқариб белгиланган ишга қўл уришлари керак. Қурувчилар район раҳбарлари ёрдамига муҳтож.

Бу йил мактаб қурилишларида 10 миллион 395 минг сўмлик иш, шу жумладан 8 миллион 646 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиши лозим. Ўтган олти ой мобайнида эса қурилиш-монтаж ишларида 4 миллион 849 минг сўмлик капитал маблаг ўзлаштирилди. Қолган бир ярим ой мобайнида қурувчилар яна шунча маблағни ўзлаштиришлари керак. Бу аҳватда объектларда қурилиш ишлари билан машғул бўлган бунёдкорлардан суръат отини қамчилашларини, барча резервларни ишга солган ҳолда зўр матонат билан меҳнат қилишларини талаб этади.

Рейдимиз мобайнида умуман ҳали мактаблар қурилиши суст амалга оширилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Жумладан, Қўйлиқ—5Б массивида бунёд этилаётган 1176 ўринли 152-мактаб (бош пудратчи 3-трестнинг 5-қурилиш бошқармаси, бошлиғи М. Г. Галиев), Юнусободнинг СВ—4Б кварталида бунёд этилаётган 42-мактаб (бош пудратчи 4-трестнинг 18-қурилиш бошқармаси, бошлиғи В. Г. Григорьянц) қурилишлари ҳам суст кетяпти.

Хуллас, мутасадди ташкилотлар рейдимиз мазмунидан ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишлари, зудлик билан объектларни етарли қурилиш материаллари ва ишчи кучи билан таъминлашлари, ишни тўғри ташкил этишлари ва объектларни ўз вақтида ишга туширишлари лозим.

А. АХАТОВ,
Тошкент шаҳар халқ маорифи Бош бошқармасининг техник инспектори.

Ғ. ҲАКИМОВ,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультети студенти.

Т. ТОШЕВ,
Э. ЗОҲИДОВ,
«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» мухбирлари.

«Долзарб мавзу» материаллари изидан

«САРАТОН ВА СУВ»

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 14 ИЮНЬ. 133-СОНИДА «САРАТОН ВА СУВ» САРЛАВҲАСИ ОСТИДА БОСИЛГАН МАҚОЛАГА «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ БОШҚАРУВЧИСИ З. СОЛИХЎЖАЕВ ЖАВОБ БЕРАДИ:

Газетада босилган мақола трест советининг мажлисида кенг муҳокама қилиниб, мақоланинг тўғри ва долзарб эканлиги эътироф этилди. Чиндан ҳам июнь ойида Чилонзор массивидаги кўп қаватли уйларда яшовчилар совуқ сув етишмаслигининг гувоҳи бўлишди. «Оқшом»хонларнинг сигналлари текширилди ва ҳар бири бўйича зарур тадбирлар кўрилди. Жумладан, «Халқлар дўстлиги» кўтариш станцияси реконструкция қилинди. Бу ерда қуввати кучли насос ўрнатилди. Натижада 1, 4, 5, 6-уйларни, шунингдек, Наққошлик кўчасидаги уйларни сув билан таъминлашни яхшилаш имконияти яратилди. Халқлар дўстлиги проспекти бўйлаб 11 ва 11-«а» уйларда алоҳида насос ўрнатилмоқда.

Газетада мақола босилгандан кейин қўшимча тадбирлар плани тузилди. Унда табиатнинг ана шу нодир неъмати тежаб-тергаб сарфланишини назорат этишга алоҳида эътибор қаратилган. Корхоналар ва ташкилотларда мунтазам текширишлар ўтказувчи махсус рейд бригадалари тузилди. Шаҳар маданият ва истироҳат боғлари, умумий овқатланиш корхоналари, магазинлар ва сартарошхоналарда водопровод сувини ўринсиз исроф қилиш ҳоллари аниқланди.

Турар жой биноларидаги санитария-техника жиҳозларидаги нуқсонлар сабабли сувнинг оқиб туриши катта исрофгарчиликка олиб келяпти. Яқинда ўтказилган тунги текширишлар қуйидаги натижаларни берди: сувнинг бекорга оқиб кетиши Чилонзор районидаги 1-ЖЭКка қарашли уйлар бўйича кундалик сув истеъмолининг 33 процентини, Собир Раҳимов районидаги 40-ЖЭКда 37 процентини, Октябрь районидаги 64-ЖЭКда 28 процентини, Фрунзе районидаги 19-ЖЭКда 33 процентини, «ТашГРЭС»га қарашли уй-жой коммунал бўлимида 57 процентини, трактор заводи уй-жой коммунал бўлимида 45 процентини ташкил этди. Бўлар сувнинг бутунлай керексиз исроф қилинишига яққол далил эмасми?

Сувнинг исроф қилиниш ҳоллари 2-уйсозлик комбинатига қарашли 4 ва 27-қурилиш бошқармалари, 153-трестнинг 62-қурилиш бошқармаси, Пардозлаш трестининг 45-қурилиш бошқармаси, 159-трестнинг темир-бетон буюмлари заводи, 11-«Висотстрой» трестининг 69-қурилиш бошқармаси барпо этилаётган объектларда ҳам аниқланди.

Шаҳарда водопровод сувининг бешдан бир қисми саноат корхоналарига тўғри келади. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети буни ҳисобга олиб, ҳар бир объект бўйича сув таъминотининг кундалик нормасини белгилаб, корхоналарнинг раҳбарларига шаҳар тармоғидан сув сарфлашни камайтириш мажбуриятини юклади. Бироқ «Промстройкомплект», «Союзхлопкомаш» бирлашмаларида, резина-техника буюмлари, электрон-техника заводларида сув таъминотининг лимитлари ҳамон бир неча баробар ошиб кетмоқда. Бу шундан дарак берадики, айрим саноат корхоналарининг раҳбарлари ичимлик сувини тежамкорлик билан сарфлаш зарурлигини тушуниб етишмаганга ўхшайди.

Каноп фабрикаси, грампластинкалар, «Компрессор», «Подъёмник» заводлари, «Ўзбекистон» сунъий кўп ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Матбуот» полиграфия бирлашмаси техника эҳтиёжлари учун ҳамон водопровод сувини сарфлашмоқда. Ахир буларда сув таъминотининг айланма системасини аллақачон қуриш лозим эди-ку.

Улуғбек ва Генерал Узоков кўчалари бўйлаб ҳозир қурилаётган сув ўтказгич Чилонзордаги турар жойларга сув етказиб берилишини анча яхшилайди.

«Водоканал» трести коллективи сув таъминоти муаммоларини ҳал этишга кўп куч ва ғайратини сарфламоқда. Агар ана шу масалага ҳар бир корхона ва ҳар бир ташкилотда юксак масъулият билан ёндошишганда эди, янада самарали натижаларга эришмоқ мумкин бўларди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЮКСАК НАТИЖАЛАР

ХАНОЙ. Вьетнам Компартияси Марказий Комитетининг органи «Нян зан» газетаси йилнинг биринчи ярми якунларини шарҳлаб, қуйидагиларни ёзади: Социалистик Вьетнам меҳнаткашлари шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришда анча катта муваффақиятларга эришдилар.

Қишлоқ хўжалиги тез ривожланиб бормоқда. Бу хўжалик ҳозирги кунда Вьетнам экономикасининг етакчи тармоғидир. Мамлакатнинг асосий озиқ-овқат экини бўлмиш кўкламги шоли ҳосили республикада ўрта ҳисобда гектар бошига 1,86 центнер кўпайди ва рекорд даража — 27,3 центнерга етди. Техника ва сабзавот экинлари майдонлари кенгайди, мол туёғи анча кўпайди.

Йилнинг биринчи ярмида саноат муваффақиятли ривожланди, транспорт соҳасида муайян силжишларга эришилди, давлат йўли билан озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш ва экспорт учун маҳсулот тайёрлаш миқдори ортди.

⁂

ВЬЕНТЬЯН. КПЛ агентлиги хабар берди: Лаоснинг Сараван вилоятида яшовчи деҳқонлардан беш мингдан ортиқ киши бу йил саводсизликни тугатиш курсларини битирганлиги тўғрисида гувоҳнома олди. Уларнинг ярмини хотин-қизлар ташкил этади. Лаосда халқдемократик революцияси ўтказилганига қадар хотин-қизлар ўқиш ва ёзишни хаёлларига ҳам келтиролмас эдилар.

Лаоснинг барча аҳоли пунктларига катта ёшдаги аҳоли ўртасида саводсизликни тугатиш мақсадида доимий курслар очилди. Шу олти йил ичида мамлакатда саводли кишилар сони 80 процент кўпайди.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

ҚОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикасида ер ва сув ислоҳотини амалга ошириш давом этмоқда. Ўтган бир ой давомида Қундуз шимолий вилоятларидаги 60 та деҳқон хўжалиги ердан фойдаланиш ҳуқуқи тўғрисидаги ҳужжатларни олдилар. Бу ҳужжатлар давлат томонидан уларга берилган ерни юридик жиҳатдан мустаҳкамлайди.

Мамлакатнинг турли вилоятларида юзлаб афғон деҳқонлари мана шундай ҳужжатларни олдилар.

«Дхивад» газетаси афғон деҳқонлари ҳаётидаги шу муҳим воқеани шарҳлаб, жумладан ер ва сувнинг Афғонистон меҳнаткашлари ўртасида адолатли тақсимланиши республикада революцион ҳокимиятни мустаҳкамлайди. Афғонистон меҳнаткашларининг кўпчилиги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан банд, деб ёзади.

⁂

ҚОҲИРА. Мисрнинг 1982 — 1983 молия йилига мўлжалланган янги давлат бюджетини мамлакат халқ мажлиси тасдиқлади. «Ал-аҳром» газетаси эълон қилинган маълумотларга кўра планлаштирилган камомат миқдори 2521,6 миллион фунтга етади. 1,8 миллиард маблаг ҳарбий эҳтиёжларга ажратилган. Бу эса ўтган йилдаги миқдордан анча кўп.

Экономистлар Misр экономикаси умуман танг аҳволда бўлган бир вақтда бюджетдаги жуда катта камомат пул қадрсизланиши жараёнини муқаррар кучайтиради, нарх-навонинг жуда қимматлашувига сабаб бўлади, деб уқтириб ўтмоқдалар.

⁂

ИСТАМБУЛ. Истамбулда фавқулодда ҳолат ҳарбий прокуратураси тарқатиб берилган Туркия социалистик ишчилар партияси раҳбарлари ва активларидан 19 киши устидан иш очди. Уларга «коммунистик пропаганда олиб борди» деган бир қолипдаги айб қўйилди. Прокуратура уларни 5 йилдан 30 йилгача муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилишни талаб этди.

Туркия социалистик ишчи партияси бош секретари Ахмет Качмез (у ҳозирги вақтда чет мамлакатда истиқомат қилмоқда) бошчилигида партиянинг яна 40 аъзосини қамоққа олиш тўғрисида руҳсат берилди.

⁂

ДЕҲЛИ. Андхра — Прадеш штатидаги Читтур шаҳри ёнида ҳинд геологлари олтин конини топдилар. ПТИ агентлигининг хабар беришича, қимматли металлнинг ер остидаги хазинасини саноат усулида ишлаш имкониятини белгилаш мақсадида ҳукумат чуқур тадқиқот ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Ҳиндистон ҳукумати фан ва техника ахборотини тарқатиш миллий кенгашини тузишга қарор қилди. Бу кенгаш давлат корхоналари ишининг самарадорлигини оширишга, фан ва техниканинг замонавий ютуқлари асосида ишлаб чиқариш қувватларидан рентабел фойдаланишга кўмаклашуви керак.

⁂

ТУНИС. Тоғли шимолий районда, Саҳроо Кабирнинг жанубидаги қумликларда, соҳилларда, хуллас бутун Тунисда нефть конлари жадал изланмоқда. Мамлакат территориясининг учдан икки қисмида ва соҳил сувларида 69 минг квадрат километр жойда қидириш ишлари олиб борилмоқда.

Ҳозирги вақтда нефть қазиб чиқарилаётган Ал-Борма ва Аштарт нефть конларида яқин беш йил ичида нефть тугаб қолиши мумкинлиги қидириш ишларига катта эътибор беришни тақозо этади.

Ҳозирги вақтда Тунисда ҳар йили 5 миллион тоннадан кўп нефть қазиб чиқарилмоқда. Шундан 3 миллион тоннаси мамлакатда тушадиган валютанинг ярмини таъминлаш учун экспорт қилинмоқда.

Энергетика қаршилиги ва экспортдан даромад камайишидан хавфсираб, мамлакатда эски конларнинг «умрини узайтириш» ва янги истиқболли районларни ўрганиш чоралари кўрилмоқда.

Тунис нефтга жуда бой Жазоир ва Ливия районлари ўртасида жойлашган. Аммо унинг ўз нефть запаси қўшни мамлакатларнинг конларидагига нисбатан жуда ҳам кам.

⁂

ИСЛОМОБОД. Шу йилнинг бошидан бери Покистонда етти ярим минг контрабандистлик фактлари фош қилинди. Ички ишлар министрлиги маълумотига кўра маъмурлар 253 миллион рупиядан кўп қимматга эга бўлган контрабанда молларини мусодара қилдилар.

Покистонда жойлашиб олган «Афғон қочоқлари» айниқса бу яширин чайқовчиликда алоҳида активлик кўрсатмоқдалар. Карочида чиқадиган «Дейли ньюс» газетаси Кветта шаҳри полицияси яқинда контрабанда ишларида аралашган 560 афғонни қамоққа олди. Лекин улар тез орада озод қилинди, деб таъкидлайди газета.

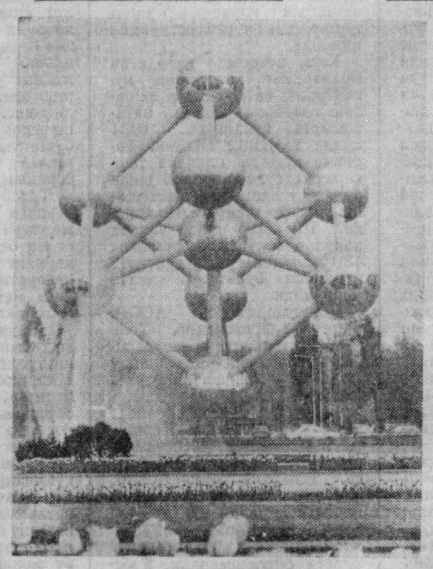

Брюссель — Бельгиянинг пойтахти. У Ғарбий Европанинг муҳим савдо, молиявий ва сиёсий марказидир.

СУРАТДА: машҳур Брюссель Атомиуми. У 1958 йили бу ерда Бутуниттифоқ виставкаси ташкил этилиши муносабати билан қад кўтарган эди. Атомиум, унинг кузатув майдончаси ва ресторанларига ҳар йили ярим миллионга яқин киши келиб кетади.

В. Иванов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

250 МИНГ КВАРТИРА

ГАВАНА. Кубада янги уйларга кўчиб жойлашаётган оилаларнинг сони йил сайин ортиб боряпти. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ёрдами билан йирик панелли уй-жой қурилиши тез ривожланиб бормоқда. Кубада шу беш йилликда салкам 250 минг квартира қурилади. Бу 1958 йилдан тортиб, 1980 йилгача барпо этилган квартираларнинг миқдорига баравар дейиш мумкин.

Уй-жой қурилиши программасига мувофиқ келгуси йилларда асосан беш, саккиз ва ўн икки қаватли уйлар қурилади. Аҳоли зич яшайдиган шаҳар районларида ўн олти ва йигирма беш қаватли уй-жой биноларини қуриш ҳам кўзда тутилган.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Газетхон илтимоси

Ҳурматли редакция! Шифокор-олимларнинг антишича, кишиларда баъзан насл касалликлари кўрилади. Айниқса, қариндош-уруғлар ҳуда-анда бўлса, дунёга келган фарзандлар нуқсонли туғилади, дейишади. Шулар ҳақида тўлиқ маълумот беришингизни илтимос қиламиз.

С. Алихўжаев, Н. Туробов, Х. Рустамов, О. Равшанов ва бошқалар.

Оқшомхонларнинг насл касалликларнинг келиб чиқиши, даволаниш ва бу хасталикнинг олдини олиш ҳақидаги илтимосларини инобатга олиб Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия институти директори, Тошкент Давлат медицина институти невропатология кафедрасининг мудири, медицина фанлари доктори, профессор Наби МАЖИДОВнинг суҳбатини тайёрладик.

НАСЛ КАСАЛЛИГИ НИМА?

— Наби Мажидович, насл касалликларини қайси фан ўрганади? Унинг аҳамияти ҳақида гапириб берсангиз.

— Ҳар бир тирик организм, жумладан одам организми аждодлардан ўтиб келаётган белгиларни ўзида сақлаш, уларни наслдан-наслга ўтказиш каби ажойиб хусуснятга эга. Зуррриётга маълум даражада ўз авлодларига хос ташқи кўриниш белгилари, ички органларнинг тузилиши, модда алмашинуви, одат, феъл-атвор, қобилият ва ҳоказоларга мойиллик ўтади. Лекин, шулар билан бирга зуррриётга шу авлодга хос бўлган ҳар хил нуқсонлар ва огир касалликлар ҳам ўтади. Бу касалликларни текшириш, улардан келгуси авлодларни халос этиш каби муҳим социал масалани медицина генетикаси деб аталган фан ўрганади.

Ҳозирги вақтда медицина генетикасида ҳар хил насл касалликларни даволаш ва олдини олишда муҳим аҳамиятга эга бўлган бир қанча самарали методлар ишлаб чиқилди. Аммо шуни айтиш керакки, бу ютуқлар кенг халқ оммасига ҳали тўла маълум эмас, шунинг учун ҳам улардан камдан-кам фойдаланилади. Шу сабабли кўп оилалар генетика қонуларини билмаганликлари учун улардан кейинги зуриёт наслдан-наслга ўтувчи огир касалликларга дучор бўлиб колади. Демак, бу фан тўғрисида тушунчага, билимга эга бўлиш жуда зарурдир.

— Насл касалликлари авлоддан-авлодга қандай ўтади?

— Бу саволга тўғридан-тўғри жавоб бериш учун генетика фанининг асоси бўлган тўғрилар ҳақида қисқача тўхталиб ўтишга тўғри келади. Айрим насл белгиларини ўзида сақлаб, уларни авлоддан-авлодга ўтказувчи моддий тузилмага генлар дейилади. Улар организмдаги ҳар бир ҳужайра таркибидаги хромосомаларда жойлашган бўлади. Генларни фақат электрон микроскоп остидагина кўриш мумкин. Генларнинг моҳиятини тушуниб етиш учун уларни шундай тасаввур қилиш мумкин. Уни конвейер усулида иш бажараётган автомашина заводидаги процессларга таққослаб кўрайлик. Бир гуруҳ ишчилар машина гилдирагини, бошқа бирлари— моторни, учинчилари машина сиртини бўяш сингари юзлаб, минглаб операцияларни лойиҳа асосида нуқсонсиз амалга оширадилар. Натижада бекаму-кўст автомашина тайёр бўлади. Организм «завод»да эса бу процессларни «табиат лойиҳаси»га кўра генлар бажаради. Улар наслларга тегишли бўлган белгилар ва хоссаларни ўзларида сақлаб келгуси авлодларда шу белгиларни такрорлайди. Чунончи, айрим генлар кўз рангини иккинчиси сочнинг ўсишини, учинчиси терининг бенуқсонлигини ифодаласа, тўртинчиси бурун шаклини, бешинчиси юз бичимини белгилайди ва ҳоказо...

Наслдан-наслга ташқи кўриниш, ички органларнинг тузилиши, ақлий фаолият каби белгилар билан бирга, ҳар хил касалликлар ҳам ўтади. Буларга генетик касалликлар дейилади.

Одамзод авлодларига минг йиллар давомида генлар мутацияси ёки соғлом авлод касал авлодлар билан никоҳланиши натижасида улар зуррриётида пайдо бўлади, яъни улар мутацияга учраган доминант ва рецессив генлар билан зарарланган авлодга айланиб қоладилар.

Агар ота-она генотипидаги белгилар уларнинг болаларида юзага чиқса, бунга доминант, яъни устун ген дейилади. Доминант насл касаллигига учраган ота-оналар шу касаллик азобини бевосита ўзларида ва ўз болаларида содир бўлаётганини кўрадилар.

Доминант насл касаллиги билан огриганларнинг 50 процент болалари шу касаллик билан туғилади. Касал болалар балоғатга етиб уйланса-лар ёки турмушга чиқсалар, уларнинг ҳам 50 процент фарзандлари шу касаллик билан туғилади, яъни 6 бола кўрсалар 3 бола касал, 3 бола соғлом туғилади.

Рецессив ген, яъни чекинган ген мутациясига учраганлар ўзлари саломат бўлиб, улардан туғилган болаларнинг тўртдан бири касалланади ва касаллик набирларига ҳам ўтади.

— Қайси насл касалликлари кўп учрайди?

— Медицина адабиётларида наслданнаслга ўтувчи касалликларнинг 2000 га яқини қайд қилинган.

Жамиятда насл касалликлари билан оғримайдиган авлодлар жуда кўп. Айрим халқлар орасида бундай касалликларнинг кўп ёки кам учрашига шу халқнинг урф-одати, ва маданияти ҳам сабаб бўлади. Масалан, Япония, Ҳиндистон, Исроил ва Ўрта Осиё халқларида яқин қариндошлар орасидаги никоҳлар кўп учрайди. Демак, бу халқлар ўртасида авлодларнинг насл касалликларига учраши хавфи анча кўпаяди.

Кўп тарқалган насл касалликларига: қанд касаллиги, Доун касаллиги, шизофрения, эпилепсия (тутқаноқ), амовратик идиотия, миопатия (туғма шол), Гентингтон хореяси, фенилкетонурия, гемофилия (қон ивимаслик), паканалик, пес, бод касалликлари ва бошқаларни киритиш мумкин.

— Қон-қариндошлар ўртасидаги никоҳларнинг насл касалликларига алоқадорлиги ҳақида нима дейсиз.

—Ҳар бир ота-она ўз фарзандларининг бахтли ҳаёт кечиришини истайди. Ҳар бир ота-она бўлгуси келин ёки куёвининг одобли, ахлоқли ва меҳнатсевар бўлишидан ташқари гўзал, сиҳат-саломат бўлишини орзу қилади... Бу орзу-истакларнинг тўлиқ бўлиши учун келин ёки куёвнинг юқоридаги сифатларининг ўзи етарли эмас. Кейинги ўн йиллар ичида ўтказилган генетик текширишлардан маълум бўлишича, келин ёки куёвнинг ота-онасида Яҳуд бува-бувиларининг қандай касалликлар билан оғриганини билишнинг аҳамияти катта. Бундан, насл касалликлари ёки бошқа бирон касаллик билан оғриган оилалардан келин олиш ёки куёв қилиш мумкин эмас экан-да, деган хулоса чиқармаслик керак. Мақсад шу никоҳларнинг мумкин қадар авлодга огир насл касалликлари олиб келмаслигидир.

Оилада ирсий касаллик бор-йўқлигидан қатъий назар, турмуш қуришдан олдин албатта генетик врачдан маслаҳат олиш лозим. Бунга бизда етарли имкониятлар бор. Барча катта шифохоналарда ҳозирги кунда медицина-генетика маслаҳати бўлими мавжуд.

Медицина-генетика консультацияси бу ерга маслаҳат сўраб келган оилаларда насл касаллиги бор-йўклигини аниқлаш, кейинги авлодларда унинг келиб чиқишининг олдини олиш каби масалаларни ҳал қилади. Бу иш билан даволовчи врач ёки генетик консультант-невра п отолог шуғулланади. Мабодо оилада бирор огир касалликка учраган бола туғилса, бунинг сабабини ота-онага аниқ тушунтириб беради.

— Насл касалликларининг давоси борми?

— Бундай касалликларни даволаш, бир қарашда гўё мумкин эмасдек кўринса, лекин бу ҳал қилиб бўлмайдиган муаммо эмас. Тўғри, ирсият бундан бир аср муқаддам ҳатто билиб бўлмайдиган жумбоқ эди. 1900 йилнинг баҳоридан бошлаб генетика фани вужудга келган давр ҳисобланади. Шу қисқа давр ичида бу соҳалар ўрганилиб, даволаш методлари ишлаб чиқилди. Масалан, ҳозирги кунда баъзи касалликларни (галактоземия, фенилкетонурия) даволашда овқат рационидан баъзи компонентлар чиқариб ташланади. Айрим касалликларни даволаш ва олдини олишда эса зарур дори-дармонлар ишлатилади. Кўпинча организмда етишмайдиган фермент ва гормонлар ўрнини четдан тўлдириб туриш талаб қилинади (масалан, қандли диабет ва бошқа эндокрин касалликларида). Баъзи касалликларни оддий йўли билан даволаб юбориш мумкин.

Бироқ, ирсий касалликларни ҳозирча батамом даволаб юбориш мумкин эмас. Яхшиси, унинг пайдо бўлмаслиги чора-тадбирларини кўрган маъқул. Бунинг учун албатта медицина-генетика консультациясига бориб туриш, унинг қоидаларига жиддий амал қилиш ва бу ҳақда билим ва тушунчага эга бўлиш жуда зарур.

Суҳбатни **Р. САФОЕВ** олиб борди.

Кўп профилли шаҳар бирлашган болалар касалхонасида беморлар яхши даволанади. Бу касалхона 40 минг кичкинтойга хизмат кўрсатади.

СУРАТЛАРДА: болалар кўзини муҳофаза қилиш кабинетида врач О. И. Торбилова кичкинтойга кўзойнак танламоқда; жисмоний даволаш кабинетининг методисти З. В. Тен машғулот ўтказмоқда. С. Маҳмамов фотолари.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

ҚОРАҚУРТ ЖУДА ЗАҲАРЛИ

Қорақурт заҳарли дейишади, у ҳақда биз нималарни билишимиз керак? Шу тўғрида маслаҳат берсангиз.

Д. БАХРОМОВ, Н. ҚОСИМОВ, ишчилар.

Ер куррасида тахминан йигирма етти мингга яқин ўргимчаклар тури бор. Шулар ичида одам учун энг хавфлиси, бу қадим замонлардан бери маълум бўлган қорақуртдир. Шу вақтгача қорақуртнинг ҳаёти, яшаш тарзлари ва табиатда тарқалишини йирик олимларимиз Е. Н. Павловский, К. Н. Россиков, П. И. Мариковский ва бошқалар кўп ўрганишган. Қорақуртнинг одамлар орасида шу қадар маълум бўлишига асосий сабаб, қорақурт чақанда одам жуда қийналади. Кўпинча кўнгилсиз воқеаларга ҳам олиб келади.

Хўш, шу газандалар ҳақида нималар биламиз? Яқин вақтларгача Ўрта Осиё, жумладан, Ўзбекистон шароитида қанча тур қорақурт учраши маълум эмас эди. 1970 йилларда бошлаб Ўзбекистон Фанлар академияси Зоология ва паразитология институтида биринчи бор заҳарли ўргимчаклар ҳаёти ва яшаш тарзлари ўрганила бошланди.

Қизиғи шундаки, ёш қорақуртчалар ёшлик даврида ҳар хил кесаклар, чуқурчалар оралигига тўр уя ясайди. Вояга етган мода зотлар эса ҳар хил ёриқларга, ташландиқ уяларга ва ўсимлик илдизи тагларига тўр уя солиб ҳаёт кечиради.

Қоракуртларнинг иккинчи вакили оқ қорақуртдир. Оқ қорақурт Ўзбекистон шароитида биринчи бор топилган. Бизнинг текширишимизча, оқ қорақурт ҳозирча Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро ва Жиззах областларида тарқалганлиги аниқланган. Оқ қорақурт одатда ҳар хил ўсимликлар устига махсус карқайсимон уя тўқиб, умрининг охиригача ўша уяларда ҳаёт кечиради.

Хўш, нима сабабдан бу ўргимчак қорақурт деган ном олган. Бунга сабаб, тухумдан чиққан ёш ўргимчаклар оппоқ, воляга етган зотлари ҳам оқ рангга эга бўлади, шунинг учун бу заҳарли ўргимчакка оқ қорақурт деган ном берилган.

Учинчи вакили Дали қорақуртидир. Бу қорақурт ташқи кўринишидан, рангидан бир қарашда оддий қорақуртга ўхшаб кетади. Лекин Дали қорақуртининг ўзига яраша белгилари бор. Жумладан, қорин қисми бир оз чўзинчоқ, туқлироқ бўлади. Дали қорақурти ҳозирча фақат Қашқадарё областида тарқалганлиги аниқланган.

Ёз ва куз ойларида қир-адирларга, тоғ-тошларга, дала-боғларга саёҳатга чиқувчи кишилар қорақуртларнинг кўринишини, яшаш шароитларини ва қаерларда уя қилишини билишлари, ундан эҳтиёт бўлишлари керак. Чунки қорақурт чақканда одамнинг сиҳат-саломатлигига гоят заҳар қилади, мабодо шу ҳол юз берганда озорланган кишини тезда шифокорга кўрсатиш, касалхонага олиб келиш лозим.

Н. ЭРГАШЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Зоология ва паразитология институтининг катта илмий ходими, биология фанлари номзоди.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

Бельци — Молдавия ССРнинг йирик саноат ва маданий марказларидан бири. Совет ҳокимияти йилларида қайтадан тикланган шаҳар кун сайин қиёфасини ўзгартирмоқда. Унинг марказидаги ажойиб майдондан қуёш нурлари каби ҳар томонга кўп қаватли турар жой биноларн бўлган кенг кўчалар таралади.

СУРАТДА: шаҳарнинг Октябрь майдони.

ТАСС фотохроникаси.

Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллигига

АЛГОРИТМГА НЕЧА ЙИЛ БЎЛГАН?

Тошкентлик математик Галина Матвиевская бир шонли номнинг кенг тарқалган илмий терминга айланиш йўлларини кузатиб чиқди.

Бу ерда гап илк бор бундан ўн икки аср аввал айтилган «Алгоритм» сўзи тўғрисида бораётир. Ўшанда бу сўз терминни эмас, исмни билдирарди ва бирмунча бошқачароқ айтиларди: Ал-Хоразмий, яъни хоразмли дейиларди. Чунки хоразмлик олим — Муҳаммад Ибн Муса Ал-Хоразмий алгоритмни илм аҳлига расм қилганди.

«Алгоритм» терминининг келиб чиқишини турли замонларда ҳар хил тушунтириб келишганди. Арифметика тўғрисидаги биринчи тазкиранинг ҳар бир бўлими: «Ал-Хоразмий айтадики...» деган сўзлар билан бошланганлиги ҳам бежиз эмас. Шу тазкирани араб тилида, ундан сўнг Европа ва Осиёнинг бошқа тилларида ўқиган дунёнинг катта-катта математиклари ўзларини Ал-Хоразмий асарларини давом эттирувчилар деб атагандилар. Бу ном лотинчага таржима қилинганда алгоризми тарзида ёзилган.

Г. Ф. Матвиевская Ўрта асрлардан ҳозирги кунларгача Ал-Хоразмийга бағишланган тазкираларнинг энг тўла мажмуасини тузиб чиққан. Унинг библиографиясида 316 ном бор.

Шу мажмуада арифметика тўғрисидаги китобнинг лотинча таржимаси биринчи бўлиб туради. Европанинг алгоритм ҳисоб системаси билан танишуви шу таржимадан бошланган бўлиб, системанинг қоидалари ҳозирги кунда ҳам амалдадир; улар биринчи синф ўқувчисининг машқ қилиши учун ҳам, тез ишлайдиган ҳисобдон машиналарда масалалар ҳал этиш учун ҳам бирдай яроқлидир.

Алгоритм бир аср мобайнида сон белгилаш ва улар билан амал бажаришдаги бошқа ҳамма усулларни четга чиқариб бутун илм аҳлининг мулкига айланди.

Галина Павловна қадимги математика сирларини билиш учун араб тилини ўрганди.

Қадимги математиклар баённи «ақлли одам тушуниб олади» деган принципда берган бўлсалар, Ал-Хоразмий «ўрганувчига енгил бўлсин» деган бошқа бир принципда ижод этди.

Шундай қилиб, Ал-Хоразмий узундан-узоқ сўз билан айтиб чиқиладиган ҳисобларни ўнта белги — рақамлар билан ифодалай бошлади. Чунончи ҳар бир рақам эгаллаган жойи, тутган позициясига қараб бирни ҳам, миллионни ҳам билдира оларди. Шундай қилиб, Ал-Хоразмий ифодалаб берган қоида — алгоритм орқали ҳар қандай амални бажариш қулай бўлди-қолди.

Математикада, бирйўлакай математикага суянадиган бошқа ҳамма фанларда шу таҳлитда революция юз берди. Натижада ернинг ҳажми аввалгидан аниқроқ ўлчанди. —Санжар текислигида ўтказилган бу экспериментда Ал-Хоразмийнинг ўзи ҳам қатнашди. Вақт ҳам аниқроқ белгилана бошланди — Астролябиянинг тузилиши ва уни ишлатиш тўғрисидаги инструкцияни Ал-Хоразмий тузиб чиқди. Кемалар бораётган йўлини аниқроқ ола бошлади — Ал-Хоразмийнинг маслаҳатлари навигаторларга ҳам асқотди... Хоразмлик олим ўз номини яна бир термин — «Алгебра» билан ҳам абадийлаштирди. Ҳозирги замон математикасининг шу бўлими «Ал-жабр (алгебра) ва Ал-муқобалани ҳисоблаш тўғрисидаги мухтасар китоб» деган асардан бошлангандир.

XVI асрда Христов Рудольф алгоритмни математиканинг асосий принципига айлантирди. Шундан юз йил ўтгач. Лейбниш математиканинг ҳамма соҳаларига алгоритмни олиб кирди. Бизнинг йигирманчи асримизда ҳам алгоритм тантанали киришини давом эттирди: кибернетиканинг отаси Норберт Винер шу ҳисоб принципини қўллади.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг математика, шарқшунослик, тарих институтлари ва бошқа муассасаларида, Тошкент, Самарқанд, Нукус университетларида, Ал-Хоразмийнинг ватани — Урганч педагогик институтида унга янги-янги тадқиқотлар бағишланмоқда.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИГИ

БЕЛОРУССИЯДА ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ

Ўзбекистон манзаралари-амалий санъат виставкаси Минскка жўнатилди. Экспозицияда Ўзбекистон халқ санъати анъанавий турларига оид юздан кўпроқ буюмлар — керамика, каштачилик, гилам тўқиш, ёғоч ўймакорлиги, газламага гул босиш, маҳсус пластика, заргарлик буюмлари қўйилган.

Виставка томошабинлари Ўзбекистоннинг машҳур сополчилик марказлари — Риштон, Ғиждувон, Ургут, Ғурумсарой усталарининг буюмлари билан танишадилар. Ўзбек чеварларининг ранг-баранг сўзаналарини, кашталарини кўрадилар.

Ўзбекистон манзаралн амалий санъат усталари буюмларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган виставкаси ҳозиргача Перьмда ва Львовда намойиш этилди.

(ЎзТАГ).

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ЗОКИРОВ: Ишчи ва хизматчиларга нафақалар қандай муддатларда тўланади? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ишчи ва хизматчиларга вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақаси иш ҳақи тўлаш учун белгиланган муддатларда тўланади. Сил касалликлари санаторийсида даволаниш учун отпускада бўлганларга нафақа ишчи ёки хизматчи санаторийдан қайтиб корхона, муассаса фабрика-завод маҳаллий комитетига санаторийда бўлган вақти қайд этилган «путёвканинг орқага қайтиш талони»ни топширгандан кейин тўланади.

Ишчи ва хизматчиларга ҳомиладорлик ва туғиш нафақалари туғишдан олдинги отпусканинг бутун даври учун аввалдан, туққандан кейин эса— туққандан кейинги отпусканинг бутун даври учун тўланади. Бола туғилиши муносабати билан бериладиган нафақа дафн этиш нафақаси, корхона ёки муассасанинг ҳисоблаш бўлимига касаба союзи ташкилотининг нафақа тайинлаш тўғрисидаги белгиси бўлган зарурий ҳужжатлар топширилган куида тўланади.

Кам таъминланган оилаларнинг болаларига бериладиган нафақалар ишчи ва хизматчиларга ойнинг иккинчи ярми учун иш ҳақи тўланганидан кейин ўтган ой учун тўланади.

* * *

Ш. АЪЗАМОВ: Айтингчи, шахримизда учувчилик касбини ўрганадиган бизлм кўпи борми? Бунинг учун қаерга мурожаат қилиш керак?

Жавоб: Одатда учувчилар тайёрлайдиган билим юртларига ҳарбий комиссариатнинг йўлланмаси билан кишилар қабул қилинади. Бундай йўлланмани олиш учун ўзингиз яшаётган район ҳарбий комиссариатига мурожаат қилишингиз керак. Махсус медицина комиссияси саломатлигингиз ҳақида справка берса, район ҳарбий комиссариати йўлланма билан учувчилар тайёрлайдиган билим юртига жўнатади. Улар билим юртлари қайси шаҳарларда жойлашганлиги ва у ерга қандай бориш кераклигини тушунтириб беришади.

* * *

Х. ҚАҲҲОРОВ: Касаба союзларининг фабрика-завод маҳаллий комитетлари қошидаги иктимоий ўзаро ёрдам кассалари кимларга ёрдам кўрсатиши лозим? Ишчи ва хизматчиларга бундай кассалар қанча муддатга қарз бериши мумкин?

Жавоб: Касаба союзларининг фабрика-завод маҳаллий комитетлари қошидаги иктимоий ўзаро ёрдам кассалари ишчи ва хизматчиларга узоқ ва қисқа муддатга қарз беради. Колхозлардаги ўзаро ёрдам кассалари колхозчиларга, ижодий союзларнинг фондлари эса адабиёт ва санъат ходимларига қарз беради.

Қарзларнинг муддатлари ва уларнинг берилиши шартлари ўзаро ёрдам кассаларининг типовой устави ва ижодий союзлари фондларининг устави билан белгиланади.

Агар белгиланган муддатда қарз қайтарилмаса, қарз олувчига нисбатан жамоат йўли билан таъсир қилиш чоралари қўлланилади. Агар қарздор қарзни тўлашдан бош тортса, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгилаб қўйилган тартиб-қоида асосларида қарз ундириб олинади.

Бутуниттифоқ «Тезлик» рейди давом этмоқда

ЙЎЛДА ҲУШЁР БЎЛГАН ЯХШИ

Қайси ҳайдовчи тезликни ёқтирмайди дейсиз! Яқиндагина ҳайдовчилик гувоҳномасини олган киши рўпарадан келаётган автомобилдан, ГАИ инспекторидан, ҳатто чеккадаги йўлкадаги пиёдалардан бироз ҳайиқади. Лекин машинани тезроқ ҳайдагиси келади. Тажрибали ҳайдовчиларчи? Уларнинг айримлари кўп йиллик тажрибаларига, тормозга ишониб, белгилаб қўйилган тезлик чегарасини «писанд» қилишмайди.

Тезликнинг эса ҳамма жойда ўз маъёри бор. Бунда ҳаракатнинг конкрет вазиятини: йўлнинг кенглиги ва ҳолатини, ҳаракатнинг зичлигини, вақт ва об-ҳаво шароитини, оргилган юкнинг хусусиятини ва бошқаларни ҳисобга олиш керак. Кўп нарса ҳайдовчининг маҳоратига боғлиқ. Тажрибали ҳайдовчи мураккаб вазиятда ҳовлиқмайди ва йўл шароитига кўра тезликни танлайди.

Ҳаракат хавфсизлигига таъсир кўрсатувчи бошқа омиллар ҳам бор. Буни тажрибали ҳайдовчилар ҳам қисобга олишлари лозим. Масалан, ҳайдовчининг кўриш қобилиятини олайлик. У бир объектдан эътиборини бошқасига қаратиш учун 0,15—0,33 секунд вақт ўтади. Яъни ҳайдовчи бир секундда кўпи билан 3—6 та объектни аниқ кўра олади. Тезлик ошган сари бундай объектлар гоят кўпаяди. Натижада ҳайдовчи ўзи сезмаган ҳолда, вазиятга тўғри баҳо бериш қобилиятини, ҳушёрлигини йўқотади. Тезлик ошган сари тормоз йўли ортиб бориши ҳам ҳаракат хавфсизлигига таъсир кўрсатувчи омилдир. Енгил автомобилда соатига 30 километр тезлик билан юрганда тормоз йўли 7,2 метрга тенг бўлиб, соатига 60 километр бўлганда бу масофа уч баравар ортади ва 22 метрга яқин бўлади. Бу фақат автомобилни тўхтатиш учун кетган умумий масофанинг бир қисми бўлиб, ҳайдовчининг реакцияси ва тормознинг ишлай бошлаши бунга кирмайди. Йўлни кесиб ўтмоқчи бўлган пиёдани ёки маневр қилмоқчи бўлган транспорт воситасини пайқаш учун ўта сезгир бўлиш керак. Афсуски инсоннинг бундай сезгирлиги чекланган.

Мамлакатдаги йўл ҳодисаларининг 40 проценти, шаҳримизда эса 20—25 проценти тезликни рухсат этилгандан ошириш ёки уни нотўғри танлаш туфайли рўй бериши бежиз эмас. Бундай ҳодисалар ёз мавсумида, айниқса июнь ойининг охири ва июлнинг бошларида кўпаяди. СССР Ички ишлар министрлиги томонидан шуни назарда тутиб, 1 июлдан 20 июлгача тезлик «ишқибозларининг айби билан бўлувчи авария ва жароҳатланишларни камайтиришга қаратилган муҳим тадбир— Бутуниттифоқ «Тезлик» рейди ўтказилмоқда. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қошидаги йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича комиссия қарори билан бу рейдда Тошкент шаҳар корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари ҳам қатнашмоқдалар. «Тезлик» рейдининг бош вазифаси кўнгилсиз ҳодисаларни камайтириш, ҳаракат қатнашчиларининг саломатлиги ва ҳаётини сақлаш, ҳодисаларни бартараф этиш тадбирларини кўришдир.

Рейд ишида замонавий назоратўлчов аппаратлари билан қуролланган ГАИ ходимлари қатори жамоатчи автоинспекторлар фаол қатнашмоқдалар. Уларнинг ғайрати туфайли «тезлик ишқибозлари»нинг айби билан бўлувчи ҳодисалар камаймоқда. Ҳайдовчиларни ўқитишга алоҳида эътибор берилмоқда. Кўпгина автомобиль хўжаликлари ва корхоналарининг коллективлари Бутуниттифоқ рейдига катта масъулият билан қатнашмоқдалар. «Автомобилни бошқаришда инсоннинг психофизик имкониятлари» мавзуида лекциялар уюштирилмоқда. Мураббий ҳайдовчилар ҳамкасблари билан ўз тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар. Тезликни меъёридан ошириш қандай кўнгилсиз ҳодисаларга сабаб бўлиши ҳақида ҳикоя қилувчи қисқа метражли фильмлар намойиш этилмоқда.

Бутуниттифоқ «Тезлик» рейдини ўтказишдан кузатилган асосий мақсад йўлларда ҳаракат зичлиги ошган шароитда тезлик режимига риоя этиш гоят муҳимлигини ҳайдовчилар онгига сингдириб боришдир. Бу —йўл ҳаракати қоидаларининг энг муҳим шартларидан бири ҳисобланади.

«Шошмасанг тез етарсан, шошгандан ўзиб кетарсан», деган мақолни ҳеч ким унутмаслиги керак. Йўлда ҳушёр бўлган яхши!

Л. ОФФЕНГЕНДЕН.

Буқизик

ҒАРОЙИБ ҲУНАР

Варшава циркида атоқли полвон Брейтбарт ғаройиб ҳунарни намойиш қиларди. Унинг машҳур машқларидан бири қумуш тангаларни битта тишлашда иккига бўлиб ташлашдан иборат эди. Бир куни полвон шу томошани кўрсатаётганда залдан кимдир қичқириб қолди:

— Бу ғирт алдамчилик! Бундай бўлиши мумкин эмас!

Томошабинлар ялт этиб овоз чиққан тарафга қарашди — луқма ташлаган киши бутун Варшавага таниқли тиш доктори эди.

— Мен кўп йилларидан бери тиш даволайман, — деди у ўрнидан туриб. — Сизларни ишонтириб айтаманки, бу томоша кўзбўямачиликдан бошқа нарса эмас!

Доктор шу сўзларни айтгач, маҳрур юриб залдан чиқиб кетди.

Эртаси куни унинг иш кабинетига Брейтбарт кириб келди. У креслога жойлашиб ўтириб олгандан кейин, оғзини катта очиб, жаг тишини кўрсатди:

— Мана шуни суғуриб ташланг!

— Ахир бу соппасоғ тиш-ку! — деди врач саросимага тушиб.

— Суғуринг дедимми, суғуринг! Полвоннинг жаҳли чиқди.

Капалаги учган врач катта омбурни олиб, кўрсатилган тишни бир икки марта силтаб тортди. Бироқ тиш ақалли қилт этмади. Қўрқиб кетган врач яна ўннаб кўраётганда, кутилмаганда Брейтбрат бирдан тишларини қисиб олди ва қарс этиб иккига бўлинган омбур полга тушди.

— Хўш, кечаги гапингизни қайтариб оласизми? — деб сўради полвон истеҳзо билан.

— Албатта, албатта қайтариб оламан!— деди довдираб қолган доктор, уни тавозе билан кузатиб қоларкан.

Турган гапки, бу воқеа тезда бутун шаҳарга тарқалди ва эртасигаёқ цирк одамларга тўлиб кетди.

О. КАРИМОВА тайёрлаган.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

3 Тошкент бет. Оқшоми

14 ИЮЛЬ, 1982 й.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

«РАССОМ РАФИҚАСИНИНГ ПОРТРЕТИ»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ЭКРАНЛАРГА ЧИҚАРДИ

Ю. Нагибиннинг «БЕРЕНДЕЕВ ҮРМОНИ» ҳикояси асосида.

Сценарий автори — Н. РЯЗАНЦЕВА.
Режиссёр — А. ПАНКРАТОВ.

Ролларда — С. ШАКУРОВ, В. ТЕЛИЧКИНА, Н. МИХАЛКОВ, К. БЕЛОВА ва бошқалар.

Севгининг рўзғор ҳиқир-чиқирлари, тўлақонли ҳаёт деб биз гумон қилувчи ташвишлар устидан тантанаси фильм мавзуини ташкил этади.

Фильм қаҳрамони Нинага, у ўз эри—рассом Павел Алексеевич билан, қандайдир ўз оламларида яшаётгандек, чинакам ҳаёт уларни четлатиб ўтаётгандек туюлади. Имконият вужудга келиши биланоқ (отпускага жўнайди) Нина ана шу «чинакам ҳаёт»га шўнғийди, эрига ҳиёнат қилишга оз қолади.

Хотинидан ҳафсаласи пир бўла бошлаган Павел Алексеевич чуқур изтироб чекади. Оиланинг бузилиши муқаррардек туюлади. Аммо фильмда содир бўладиган воқеалар натижасида картина қаҳрамонлари ўз аразларининг асоссиз эканлигини, бир-бирларига қандай азиз эканларини тушунадилар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

КИНО

14 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЎЗГАЛАР БАЗМИДА» — **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61). **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75).

«АЧЧИҚ ШУВОҚ ҮТИ» — **Дружба** (тоқ соатларда). **Узбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-85-87). **Фестиваль** (21.45, телефон 32-78-02).

«ИСТЕҲФОДАГИ МАКТАНЧОҚ НОҒОРАЧИ» — **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30). **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-83-07). **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«РАССОМ РАФИҚАСИНИНГ ПОРТРЕТИ» — **Восток** (тоқ соатларда). **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«ОЛТИН ЖУНЛИ ҚЎЙЛАР» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69). **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52). **Чайка** (жуфт соатларда).

«ОФИЦИАНТ, ҲАҚИНГИЗНИ ОЛИНГ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25). **Хива** (эзги бинода, 22.00, телефон 32-78-02).

«КАРНАВАЛ» — **К. Ерматов номли** (17, 18, 20, 21.00, телефон 24-22-66).

КИРОВ РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИ

«ОҚҚУШ» КАФЕСИ ҚОШИДАГИ МАКТАБ-ОШХОНАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мактаб-ошхона Киров районидаги энг яхши ошхона ва кафеларда ишлаш учун III разрядли малакали ошпазлар тайёрлайди.

Ўқиш муддати — 11 ой.

Мактаб-ошхонага 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган қизларгина қабул қилинадилар.

Мактаб-ошхона замонавий услубда шинам қурилган уч қаватли бинода жойлашган, замонавий, модернизациялашган иситиш ва совутиш ускуналари ҳамда ўқитишнинг технология воситалари билан жиҳозланган. Мактаб-ошхона қошида ишчи-ёшлар мактаби мавжуд.

Ўқиш даврида ўқувчилар таннархида овқат билан таъминланадилар, шунингдек ойига 54 — 63 сўм ҳажмида стипендия оладилар.

Мактаб-ошхонани битирганлар III разрядли малакали ошпаз касбини эгаллагачликлари тўғрисида гувоҳнома оладилар.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Киров район, Тимирязов кўчаси, 28-уй (22, 23, 29-трамвайлар; 19, 47-автобусларнинг «Тимирязов кўчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ИЎЛ ҚУРИЛИШИ ТРЕСТИНИНГ

ЎҚУВ ПУНКТИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда

«С» (касб эгаси) категорияли 3- классли автомобиль ҳайдовчиларни

ТАЙЁРЛАЙДИГАН КУРСГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

18 ёшга тўлган Тошкентда доимий пропискада бўлган гражданлар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати — 5 ой ва ўқиш рус тилида олиб борилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: шофёрлик комиссиясидан ўтганлиги тўғрисида медицина справкаси, 3 та фотосурат (3,5х4,5 см ҳажмда), паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтари, маълумоти тўғрисида ҳужжат.

Ўқув пункти 46-автобаза территориясида жойлашган (23-автобуснинг «46-автобаза», 26, 30, 61-автобусларнинг «Янгиобод» бекати).

Узбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

М. Я. БУРЕШ НОМЛИ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

1982—1983 ЎҚУВ ИИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга: 8-синфни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга: **саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг санитария-техникавий тузилиши.**

Аризалар 1 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 21 августгача ўтказилади. 21 августдан 26 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

Ўрта мактабни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга: архитектура, саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг санитария-техникавий тузилиши, инженерлик геодезияси, геодезия, қурилиш деталлари ва темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқариш.

Аризалар 15 августгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 22 августгача ўтказилади. 22 августдан 26 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

Кечки бўлимга: ўрта мактабни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга: архитектура, саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг санитария-техникавий тузилиши.

Аризалар 16 ноябргача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1августдан 22 августгача ҳамда 21 ноябрдан 26 ноябргача ўтказилади 21 ноябрдан 26 ноябргача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

Сиртқи бўлимга: 8-синфни ва ўрта мактабни тугатганлар, саноат ва граждан қурилиши мутахассислигига қабул қилинади.

Аризалар 11 августгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 10 августдан 21 августгача ўтказилади. 21 августдан 31 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

8-синфни тугатганлар техникумга кириш учун қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили (диктант), математика (оғзаки).

Ўрта мактабни тугатганлар техникумга кириш учун қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили ва адабиёти (ёзма), математика (оғзаки).

Архитектура мутахассислигига кирувчилар расмдан қўшимча имтиҳон топширадилар.

Саккиз йиллик ёки ўрта мактабни, ўрта ҳунар-техника билим юртларини «4» ва «5» баҳолар билан тугатган шахслар, маълумоти тўғрисидаги ҳужжатларнинг конкурсига асосан аризалар қабул қилиш муддатининг тугашига тўрт кун қолганда, архитектура мутахассислиги бўйича кундузги ва кечки бўлимларга, саноат ва граждан қурилиши мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимга имтиҳонсиз қабул қилинади.

Аризалар техникум директори номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (аттестат ёки 8-синфни тугатганлиги тўғрисидаги гувоҳнома асли), 286-формали медицина справкаси, 4 та фотосурат (3х4 см.) кечки ва сиртқи бўлимга кирувчилар икки йилдан ортиқ иш стажига эга бўлганликлари тўғрисида ҳужжат (меҳнат дафтарчасидан кўчирма), корхона, қурилиш, муассаса ва ташкилотлардан юборилганлар ягона формадаги (3 ва 4 илова) йўлланма.

Техникумга кирувчилар, қабул комиссиясига туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), ҳарбий билет (ёки ҳарбий гувоҳномаларини) шахсан кўрсатадилар. Бу тўғрисида уларнинг шахсий делосига тегишли изоҳлар (сўзлар) ёзиб қўйилади. Бошқа шаҳардан келиб, кундузги бўлимга кирувчилар имконияти борича ётоқхона билан таъминланадилар.

Стипендия умумий қоидага мувофиқ берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 32-уй. Телефонлар: 44-24-42, 44-26-22, 44-29-40.

Узбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

Узбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги базасидаги

104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982 — 83 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганларни контроль-ўлчов приборлари ва автоматикани ремонт қилувчи слесарь, буғ қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр пайвандловчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, гишт терувчи мутахассисликлари бўйича

Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим бош, ишлаб чиқариш практикаси даврида — пул мукофоти билан таъминланади.

Билим юртини тугатганларга ўқувчининг касб-кори ва ўрта маълумот олганлиги кўрсатилган диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Шунингдек, ўрта маълумотга эга бўлиб, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар бир йиллик муддатт билан қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинади: қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр монтажчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, гишт терувчи.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар ва 18 ёшга тўлган йигитлар 6 ойлик ўқишга қуйидаги мутахассисликлар бўйича қабул қилинади: турбоагрегатлар бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, электр пайвандловчи.

76 сўм стипендия берилади.

Машғулотлар декабрь ойида бошланади.

Билим юртини тугатганлар «Средазэнергомонтаж» трестига: Ангрен ГРЭСи, Муборак ТЭЦи, Толлимаржон ГРЭСи ва трестнинг бошқа ташкилотларига ишга юборилади.

«СРЕДАЗЭНЕРГОМОНТАЖ» трестидаги меҳнат шартлари: меҳнатга ҳақ тўлаш ишбай-мукофотли, қўшимча равишда тариф ставкасининг 55 — 60 процента миқдорида минтақа коэффициенти тўланади. Елғиз кишилар ётоқхона, оилаликлар—навбатли тартибда квартира билан таъминланади.

Тошкент шаҳрида яшовчи ўқувчиларга автобус хизмат кўрсатади.

Қабул комиссияси ҳар кун (якшанбадан ташқари) **соат 9 дан 17.00 гача ишлайди.**

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза; маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 3 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билет.

Бизнинг адрес: 702169, Тошкент области, Оржоникидзе райони, ТашГРЭС посёлкаси (115, 152-автобусларнинг «ТашГРЭС посёлкаси» бекати). Телефон: 62-12-16, 61-12-51 қўшимча равишда 6-12, 3-18.

Узбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг Октябрь революцияси номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тепловоз-ремонт заводи базаси

11-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982 — 83 ЎҚУВ ИИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ІОҚОРИ МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: **ёритиш тармоқларининг электр монтажчиси, иккиламчи занжирлар коммутацияси бўйича электр монтажчи, автоматика ва контроль-ўлчов асбобларини тузатиш бўйича слесарь, киномеханик** (фильмларни текшириш ишини биладиган), **радиотелевизион аппаратураларга хизмат кўрсатиш ва тузатиш бўйича радиомеханик.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8 — 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, 15 ВА ЎНДАН КАТТА ЕШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1 —3 йил.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртига тўлиқсиз ўрта маълумотлилар группасига кириб уч йил ўқиганлар ўрганган касби ҳақида ва тўлиқ ўрта маълумот ҳақида диплом оладилар. Улар кунига уч маҳал иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар;

билим юртига ўрта маълумотлилар группасига кириб бир йил ўқиганлар ўқиш даврида ҳар ойда 76 сўмдан стипендия оладилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 33 процентини (электромонтажчилар группасидаги ўқувчилар эса иш ҳақининг 50 процентини) оладилар

Билим юртида эшкак эшиш ва бокс бўйича ихтисослаштирилган спорт группалари ташкил этилмоқда

Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар электрмонтажчи ихтисоси бўйича ўқишга кирсалар ётоқхона билан таъминланадилар Улар учун ўқиш муддати қисқартирилган: ўрта маълумотлилар 7,5 ой, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар эса 10,5 ой ўқийдилар.

Машғулотлар группалар комплектланганда сўнг бошланади.

Билим юртини битирганлар техникумлар ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар эса корхоналардаги мажбурий хизматни ўтамай, ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишни давом эттириш учун йўлланма билан юборилади.

Билим юрти яхши жиҳозланган спорт базасига эга. 14 та спорт секцияси доимо ишлайди. Техника ижоди тўгараги ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мавжуд.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 дан 17.00 гача ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки ҳарбий билет).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, Ивановолик тўқимачилик кўчаси, 8-уй (2, 3, 18, 33, 34, 45, 66, 70, 79-автобуслар, 4, 7, 9, 11, 14, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 15, 16 троллейбусларнинг «Тўқимачилик» комбинати бекати).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ГОСКОМТРУД УССР

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КАНОП ФАБРИКАСИГА:

иқтисодчилар, инженерлар, конструкторлар, бош бухгалтер ўринбосари, бухгалтерлар, электриклар, газ-электр пайвандчилар, тўқувчилар, оқловчилар, мастер ёрдамчилари, тараш машиналарининг операторлари, калаваловчилар, лентачилар, съёмкачилар, йигирувчилар, арқон ўровчилар, ўровчилар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:

асбобсоз слесарлар, ремонтчи слесарлар, механика-йиғув ишларининг слесарлари, электр пайвандчилар, разметкачилар, штамповкачилар, қирқувчилар, токарлар, қоровулчилар.

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:

кранларни ремонт қилувчи слесарлар, компрессор қурилмаларининг йиғувчилари, электр кўприк кранларининг машинистлари, пресс созловчилар, фрезеровкачилар, электр пайвандчилар, девор панелларининг операторлари, мастерлар, стандартлаш бўйича инженерлар, механик, технолог, пайвандлаш бўйича конструктор, реализация бўлими бошлиғининг ўринбосари, мастерлар. Елғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

СЕРГЕЛИ РАЙОНИДАГИ КОРХОНАЛАРГА:

инженер ва техниклар, конструкторлар, механиклар, технологлар, экономистлар, бухгалтерлар, радиоаппаратура ва приборларни созловчилар ва монтаж қилувчилар, электр монтёрлар, асбобсоз слесарлар, йиғувчи слесарлар, вентиляциячилар, сантехниклар, ремонтчилар, қуювчилар, фрезерчилар, токарлар, штамповкачилар, силлиқловчилар, электриклар, пармаловчилар, пресословчилар, чарҳловчилар, термистлар, гальваникчилар, контролёрлар, комплектловчилар, ғалтак ўровчилар, ретушерлар, бўёқчилар, гишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, дурадгорлар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА:

материал бўлимига катта бухгалтер, ҳисоб-китоб бўлимига бухгалтер, автокран бошқарувчилари, 2-категориядаги конструкторлар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМА ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ пункти — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
ОКТЯБРЬ район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР район пункти — 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
ҲАМЗА район пункти — М. Ҳасанов кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ район пункти — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАҲИМОВ район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ район пункти — 22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ район пункти — Спутник, 2-квартал, 69-уй.

БОЛАЛАРГА ҚАНДАЙ ПОЙАФЗАЛ КЕРАК?

Албатта, енгил, қулай ва пишиқ пойафзалларда! Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг пойафзал фабрикалари ишлаб чиқараётган пойафзаллар ана шундай хусусиятларга эга.

«ТАШОБУВЬТОРГ»НИНГ 19-МАГАЗИНИДА

14 ИЮЛДАН 21 ИЮЛГАЧА

БОЛАЛАР ПОЙАФЗАЛИНИНГ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИДАН СИЗ ҚУЙИДАГИЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН:

қиз болаларнинг ёзги турли рангдаги туфлиларини. Қўқон пойафзал фабрикасининг маҳсулоти;

ўғил болаларнинг тўқ ва оч рангдаги сандалетларини;

болаларнинг, ёш болаларнинг, гўдакларнинг турли фасондаги, ранг-баранг сандалетларини. Янгийўл пойафзал фабрикасининг маҳсулоти;

Тошкент пойафзал фабрикаси ишлаб чиқарган болаларнинг сандалетларини.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, М. Горький номли проспекти, 2-27-уй (13, 22-трамвайларнинг, 18-троллейбуснинг, 1, 17-автобусларнинг «Универмаг» бекати).

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЭКРАНДА ЗАНГОРИ

14 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.35 «Инсон ва қонун». 19.05 «Лолалар ҳақида қўшиқ». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 П. И. Чайковский. «Ромео ва Жульетта» увертюра-фантазияси. 19.50 «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 Останкино концерт студиясида ёзувчи Г. Троепольский билан учрашув. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.45 Сузиш бўйича СССР чемпионати. Киевдан олиб кўрсатилади.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 Грузия ССР халқ рассоми И. Тоидзе. 19.15 «Бауманликлар». Телевизион очерк. 19.45 «Архангельск» музей-қўриқхонаси». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Музикали программа. 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Арарат» — «Спартак». Ереванда олиб кўрсатилади.

Узбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.45 «Кичик сеҳргарлар». Цирк программаси. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги». М. Стельмах. Туғилган кунининг 70 йиллигига. 20.30 «Ахборот». 20.50 «2 миллион тойна «қахрабо дон» учун!». 21.05 «Олтин водий қўйчиси». Фильм-концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Тармадан қочиш». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Боқиевлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.40 Реклама. 19.00 «Алкоголизмга қарши ўт очайлик!» 19.30 «Ўз орбитангни топ». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Куз эҳсонлари». Телевизион фильм. 20.30 «Мен каби қора». Телевизион бадиий фильм (рус.). 21.30 МТ II.

15 ИЮЛЬ — ПАНШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.30 Халқ қўйлари. 10.05 «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм. 11.45 Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.15 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Спорт ҳақида телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. «Кетеван ёйлари» («Экран»). «Бор йўғи ўйин» (Свердловск). «Рақибларни танламайдилар» (Олмаота). «Дуэт (Тошкент). 16.25 Болалар учун фильм. «Расмус-дайди». 2-серия. 17.40 Бутуниттифоқ конкурси лауреатлари чаладилар. 18.00 «Киев корхоналарида электрошлакли қуйиш», Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 18.15 «Усмирлар иноди». 18.45 «Архитектор Беснилар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Ишлар адреслари». 19.45 М. И. Глинка номли Ленинград Давлат академик капелласининг концерти. 20.40 «Тарих ҳукми». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Биз ёқтирган қўшиқлар». Телевизион музикали фильм премьераси. РСФСР халқ артисти Л. Гурченко иштирок этади. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 Сузиш бўйича СССР чемпионати. Киевдан олиб кўрсатилади.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Фиеста». Мадриддаги халқ ижодиёти фестивали ҳақида. 19.10 Марафонча югуриш бўйича СССР чемпионати. 19.30 «Йўлга». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 А. Дворжак. «Славянча рақслар». 21.30 «Время». 22.05 «Лабиринтдаги узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси 2-серия.

Узбекистон телевидениесининг программаси.

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат гунчалари» (такрорий). 12.00 Абитуриентлар учун. Биология. 12.30 Абитуриентлар учун. Химия. 13.00 «Умид юлдузи». Бадиий фильм. 2-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қувонч». Болалар учун фильм-концерт. 18.30 «Абитуриент-82». Тошкент политехника институти. 19.00 «Озиқ-овқат программаси. — халқ фаровонлигининг асоси». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Ёзувчи ва замон». Кўрсатувни ҚҚАССР халқ ёзувчиси Т. Қаипбергенов олиб боради. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Балет кечаси». Самарқанд Давлат опера ва балет театрининг солистлари ижро этади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Баҳс». Ёшлар учун ахлоқий-этик мавзуда кўрсатув. 23.05 «Шашмақом». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм».).

«Ўзбекфильм» киностудияси коллективи Ўзбекистон кинематографиясининг кекса усталаридан бири, Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, постановкачи-режиссёр

Зоҳид Зарифович СОБИТОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

4 ЮШКЕНТ бет ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: —32-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

14 ИЮЛЬ, 1982 й. Р. 07338. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В— 2524 ИНДЕКС 646911